У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 55. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 23, 1971 No. 55. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 22 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ЦЬОГО ТИЖНЯ В СЕНАТІ ЗНОВУ ВІДБУДЕТЬСЯ голосування над тим, чи витрачати нові велетенські суми й продовжувати будувати супєрсонічні пасажирські літаки, чи закинути те рішення. Можливо, що це буде останнє голосування в цій справі. Останнім часом до тих сенаторів, які підтримують будування цих літаків, приєдналося ще кілька.

БІЛИЙ ДІМ ПРИЗНАЧИВ ДЖОРДЖА ҐЮНТЕРА на новостворений пост асистента секретаря праці в справах безпеки і здоров'я. Програма, якою буде керувати Д. Ґюнтер, охоплює кругло 50 мільйонів працюючих людей.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ вирішила, що на військову службу можна буде покликати й студентів теології та що людей, які не бажають взятися за зброю через свої особисті погляди — будуть покликати до цивільної служби при армії не на 2, а на 3 роки. Ця ж Комісія має вирішити, чи і на скільки підвищити платні військовикам, щоб зробити службу в мериканському війську більш атрактивною.

АРҐЕНТИНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ РОБЕРТО МАРСЕЛЬО ЛІВІНҐСТОН усунув генерала летунства Е. Мартінеза „за важке порушення дисципліни". В своєму першому за 9 місяців радіоінтерв'ю президент Арґентини сказав, що уряд не буде більше толерувати заколотників та підривників спокою в країні. Звільнення генерала авіяції було пов'язане з недавніми заворушеннями в м. Кордобі.

НА ВИМОГУ ІТАЛІЙСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІҐИ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ з нового кінофільму „Хресний Батько" усунено всі місця, де мали б бути вислови про мафію та „Козу Ностру". Фільм буде присвячений саме цій темі, в ньому йдеться про „родину Мафії", але тих слів не буде вжито. Постановник фільму сказав, що кіносценарій переглядали представники Ліґи, між якими був і син відомого Джозефа Коломбо — провідника мафії на Брукліні, Н. Й.

НЮЙОРКСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗААРЕШТУВАЛА ДВОХ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ за те, що вони мали в своєму посіданні бомби. Припускають, що це ділом їхніх рук було зірвання бомби кілька днів тому на 34-й вулиці. Заарештованих Е. Круза й В. Мелендеза запідозрено у зв'язках із порторіканцями, які виступають проти „окупації" Порто Ріко З'єднаними Стейтами Америки.

ІЗ СТОЛИЦІ ПЕРУ ПОВІДОМИЛИ, що сніговий обвал у горах Андах спричинив смерть від 400 до 600 людей. Маси снігу, води й каміння покрили шахтарське селище Чункар, розташоване на віддалі 55 миль від столиці країни, міста Ліми. Допомога змогла прибути лише наступного дня. В селищі живе кругло одна тисяча людей.

У СВІТІ

СССР І ЙОГО САТЕЛІТИ БУЛИ ГОТОВІ вмаршувати своїми збройними силами до Польщі, якщо польські військо і поліція не були б справились самі негайно з минулорічними заворушеннями в портових надбалтійських та інших польських містах — виявив у своїй промові у Вроцлаві наприкінці минулого тижня новий голова компартії Польщі Едвард Ґерек. Він прославляв становище війська, яке присмирило ті заворушення, проте ген. Ґржеґорж Корчинський, відповідальний за стріляння вояків до цивільних демонстрантів, зголосив „добровільно" свою димісію, а шефа політкомів у польській армії, ген. Юзефа Урбановіча, перенесли на інше становище. У тих заворушеннях згинуло за офіційними даними 455 осіб і 1.165 було ранених.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ НАСТАЛА криза влади: прем'єр Джеймс Чічестер - Кларк подався до димісії під натиском збоку північно - ірляндських протестантів, невдоволених ніби замалою рішучістю і завеликою м'якістю супроти католицької меншости, яка воює насильницькими засобами. Опозиція проти прем'єра, який зберігав поміркованy поставу у хронічних заворушеннях між більшістю протестантів і меншістю католиків, зросла після того, як в минулому тижні знайдено тіла вбитих трьох британських вояків в цивільних одягах і без зброї. Чічестер Кларк полетів до Лондону з просьбою прислати більше війська. Але йому обіцяли прислати тільки ще 1.300 вояків, що збільшило б число британського війська у Північній Ірляндії до 9.500. Британський міністер лорд Каррінґтон і шеф штабу ген. Джофрі Бейкер полетіли до Ульстеру, щоб відмовити прем'єра Кларка від димісії, але він таки волів зректися.

У ТУРЕЧЧИНІ ЗАКІНЧЕНО кризу уряду, яка постала внаслідку військового ультиматуму. Новим прем'єром став 59-річний видатний політик, за фахом адвокат, Нігат Ерім, рішучої прозахідньої орієнтації. Він студіював в Сорбоні у Парижі й говорить плавко по-французьки й по-англійськи.

У ЛАТВІЇ ПАНУЮТЬ такі протимосковські настрої, що латиші противляться навіть будуванню нових фабрик та інших промислово - торговельних закладів, з остраху, що вони притягнуть приплив москалів. На 2,400.000 мешканців Латвії — автохтони мають 60 відс., москалі 30 відс., а решту складають литовці, білоруси, українці і жиди. Однак наплив московського елементу зменшує відсоток автохтонного латиського населення. Латиський комуніст Авґуст Фосс жаліється на сторінках московської „Правди" на своїх „націоналістичних" земляків.

Висліди змагань українських клюбів

„Чорноморська Січ" Нюарк здобула перемогу 2:1 над Португальським СК з Нюарку у мистецьких змаганнях Футбольної Шейфер Ліґи стейту Ню Джерзі, які відбулися минулої неділі, 21-го березня. Ворота для „Ч. Січі" стрілили: Дуда і М. Фарміґа. З точками 16:0 займає в дану пору „Ч. Січ" друге місце в табелі лише внаслідок менше відбутих гор.

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" здобула звання чемпіона стейту Ню Джерзі, в турнірі який відбувся мин. суботи, 20-го березня, в залі Коломбійської середньої школи в Нюарку.

УСК Ню Йорк закінчив нерішеною 1:1 свою зустріч із „Гелленік" за мистецтво „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу, яка відбулася минулої неділі, 21-го березня. Ворота для УСК-у стрілив І. Самара.

„Крилаті" СУМА Йонкерс перемогли з рахунком 3:0 дружину „Шемрокс" у мистецьких змаганнях Першої Ліґи Німецько - Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої неділі. Стрільцями воріт для „Крилатих" були: Богдан Футала 2 і Німерчинський 1.

Індекс коштів прожитку збільшується цього року повільніше, як в 1969 і 1970

Вашинґтон. — Згідно з повідомленням Департаменту Торгівлі ЗСА, збільшення коштів прожитку у З'єднаних Стейтах Америки було в перших місяцях 1971 року більш поміркованим, як у минулих роках — 1969 і 1970. В лютому цього року Індекс Консумпційних Цін виказував їх збільшення всього на дві десятих одного відсотка і в січні — на одну десяту відсотка. Збільшилися тільки незначно ціни харчів після якого півроку стабілізації і в той же час ціни на всі інші продукти зменшилися, вперше від 1965 року. Секретар Праці ЗСА Дж. Д. Годжсон назвав цей рапорт Департаменту Торгівлі доброю новиною і заявив, що американська економіка йде в доброму напрямку. Визначив, як сприятливий, цей розвиток в економіці також пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер. Індекс консумпційних цін становив у лютому 119.4, беручи за вихідну базу, як 100, ціни в 1967 році. Це є 4.8 відсотка понад індекс 1970 року в цілому, але ж нижче на 6.3 відсотка від його збільшення в лютому 1970 року. Водночас із цим повідомляють з Ню Йорку, що в нюйоркському стейті і в північно - східніх частинах стейту Ню Джерзі ціни збільшилися в лютому на чотири рази в порівнянні до таких же цін в усіх ЗСА. Індекс коштів прожитку на цих теренах становив вісім десятих від одного відсотка, в той час, як в усій країні тільки дві десятих відсотка. Збільшився індекс коштів прожитку в названих стейтах головно у зв'язку з підвищенням мешкальних чиншів та збільшенням коштів автових обезпечень.

У Вашинґтоні арештовано 800 осіб за участь в антисовєтській демонстрації

Вашинґтон. — В неділю 21 березня ц.р. тут відбулася велика демонстрація проти поганого трактування жидів у Совєтському Союзі, зорганізована мілітантною Жидівською Ліґою Оборони під проводом рабіна Меїра Кейгена. В демонстрації взяло участь яких 2,500 осіб, які, зібравшися в парку поза Білим Домом, помаршували потім демонстраційним походом під совєтську амбасаду і започаткували під нею сидячий страйк, в наслідок чого припинився увесь рух в цій дільниці. Демонстранти вимагали „Свободи жидам" в СССР. Ліквідуючи демонстрацію і сидячий страйк демонстрантів, поліція арештувала яких 800 осіб за порушення публічного спокою. Решта незаарештованих демонстрантів розійшлася спокійно на заклик своїх провідників. Учасники демонстрації прибули здебільшого автобусами із північно-східніх стейтів ЗСА, головно з Нюарку, Ню Йорку і Філядельфії. Арештувала поліція також провідника Ліґи рабіна Кейгена. На вічу перед демонстрацією Кейген закликав продовжувати антисовєтські демонстрації і напастування службовців совєтських дипломатичних станиць у ЗСА до того часу, поки совєтський уряд не дозволить усім жидам, які того хочуть, виїхати із СССР. Водночас із цим Кейген вимагав, щоб уряд президента Ніксона припинив — на знак протесту — усі розмови — в справах роззброєння, торгівлі, космічних дослідів і культурного обміну — із Совєтським Союзом.

Д-р Богдан Футей обраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС в Клівленді

д-р Богдан Футей

Клівленд. — Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу й околиці, що відбулися тут в неділю, 21-го березня, обрали одноголосно на голову Окружної Управи д-ра Богдана Футея, нового гол. радного УНСоюзу та відомого діяча українського студентства, голову ЦЕСУС. До складу Окружної Управи разом з д-ром Б. Футеєм були обрані: Ярослав Кришталович — перший заступник голови, Ґеновефа Жеребняк — друга заступниця голови, проф. Роман Чучкевич — секретар української мови, Марія Бобечко — секретар англійської мови, Марія Федак — касир, інж. Іван Фур — організаційний референт та Контрольна Комісія — Василь Камінський, головний радний Тарас Шмаґала і д-р Степан Воляник.

Окружні Збори на внесок д-ра Богдана Футея апробували пожертви із прибутку з постановки опери „Анна Ярославна" на такі цілі: Рідна Школа $ 300.00, Школа св. Йосафата $ 200.00, Рідна Школа ім. Тараса Шевченка $ 100.00 та Церква в Потребі $ 100.00.

Загальні Збори відкрив в заступстві неприявного голови Окружної Управи Михайла Молевського д-р Бог-

(Закінчення на стор 6-ій)

Окружна Рада СУА в Нюарку влаштовує виставку народного мистецтва

Нюарк, Н. Дж. — Заходом Окружної Ради Союзу Українок Америки в Нюарку, Н. Дж., відбудеться тут в залях Публічної Бібліотеки в Савт Орендж при 65 Скотленд Ровд виставка українського народного мистецтва, зокрема ж українських великодніх писанок. Буде відкрита виставка, починаючи від понеділка 29 березня ц. р. і триватиме до дня 3-го травня ц. р. включно. З нагоди цієї виставки будуть поміщені статті про українське народне мистецтво, ілюстровані фотознімками мистецьких виробів, в тому числі й писанок, у місцевих американських газетах та журналах таких, як "Suburban Life Magazine" та „The Newark Magazine", що його видає Нюаркська Торговельна Палата. Займаються влаштуванням цієї виставки пані Пелаґія Кучкуда та Лідія Гладка — референтки зв'язків при Окружній Раді СУА. Мистецьке оформлення виставки перейняла п-ні Мирослава Гординська. Окружна Рада СУА запрошує українців Нюарку й околиці відвідувати виставку разом із своїми американськими приятелями і знайомими.

Південний В'єтнам відтягає свої війська з Ляосу

Сайґон. — Південнов'єтнамські війська знову залишили два дальші свої оборонні становища у Ляосі, а всі американські гелікоптери зайняті тепер не довозом військових резерв та постачанням зброї і виряду на ляоський фронт, а евакуюванням ляоських вояків. Південно-в'єтнамські реґулярні війська, масово перекинені проти північних в'єтнамців у Ляосі, очевидячки віднесли поважні успіхи й примусили альянтське командування приспішити кінець кампанії в Ляосі, яка за первісним пляном — повинна була продовжуватися до початку травня ц. р. коли-то починається в тій частині Південної Азії зливні дощі. Американські воєнні кореспонденти описують численні випадки, коли південно- в'єтнамські вояки буквально обліплюють собою кожний черговий гелікоптер, який приземлюється в Ляосі, в паніці, що це остання нагода рятуватися. Деякі в'єтнамські вояки, що звисали назовні гелікоптера, злітали під час лету й вбивались. До Ляосу вмаршувало коло 20,000 південних в'єтнамських вояків, а під кінець минулого тижня залишилось їх там ще к. 8.000, але всі вони тепер приготовані до евакуації. Військове командування стверджує, що бої в Ляосі у минулому тижні були найважчими за останні роки В'єтнамської війни. Комуністичні повідомлення втримані в тріюмфальному дусі і твердять, про „розгром" південно-в'єтнамського війська та про невдачу альянтської збройної інтервенції в Ляосі. Альянтські військові фахівці заперечують цьому, стверджуючи, що Ляоська кампанія згори була запляновaна, як короткотривала, і що тому вислано туди тільки обмежене число вояків. Далі, у тій кампанії таки знищено велику частину шляху Го Чі Міня та захоплено або зруйновано 176.000 тонн ворожої амуніції і різних родів зброї. Згинуло 11.000 комуністичних вояків і перекреслено первісні пляни ворога. Ото ж трудно говорити про повну невдачу Ляоської кампанії. До кінця цього тижня Ляоська воєнна кампанія південних в'єтнамців, поведена з підтримкою американського летунства, має закінчитись.

Британія пригадує Москві права альянтів щодо Берліну

Лондон. — Британський прем'єр Едвард Гіт заявив, що Британія, З'єднані Стейти й Франція мусять бути причетними до кожного порозуміння в справі Берліну. Ця справа мала бути головною темою нарад Гіта з канцлером Західньої Німеччини Віллі Брандтом під час передбачених у цьому тижні відвідин британського прем'єра у Західній Німеччині. Однак внаслідку гострої кризи у Північній Ірляндії прем'єр Гіт відкликав ту подорож і пересунув її на 5 і 6 квітня ц.р. Британський прем'єр заявив, що західні альянти згори погоджуються на текст порозуміння, до якого Західня Німеччина дійшла б у безпосередніх переговорах із Східньою Німеччиною, однак з застереженням, що західні альянти мусять мати цілком вільний доступ також наземним шляхом до Західнього Берліну. Москва обіцяла західньо-німецькому канцлерові Віллі Брандтові при підписуванні совєтсько-німецького пакту неаґресії, що проблема Західнього Берліну буде „задовільно поладнана". Але замість цього — східньо-німецьке військо й поліція, з очевидним дозволом від Москви, — раз-у-раз зупиняли і зупиняють комунікацію на шляхах, що ведуть від заходу до Західнього Берліну, та все ще берлінський „мур ганьби" непорушний.

Д-р Євген Котик п'ятий раз переобраний на голову Відділу УККА в Джерзі Сити

Джерзі Сиmi. — Минулої неділі, 21-го березня, тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбулися річні загальні збори місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки з участю чотирьох десятків репрезентантів місцевих організацій та представника Централі, екзекутивного директора мґра Івана Базарка. В результаті зборів обрано нову Управу, вже п'ятий раз перевибравши на голову Відділу д-ра Євгена Котика, який відкрив наради та запропонував порядок нарад, що був схвалений. Проводила зборами обрана президія з ред. А. Драґаном, як головою, інж. Іваном Кравчуком, як секретарем та мґром Іваном Базарком, почесним членом президії. Після вислухання та схвалення протоколу з попередніх загальних зборів, що його відчитав секретар тих зборів Олександер Демченко, основний звіт з праці Відділу склав його голова д-р Євген Котик, підкресливши, що завдяки взаємному респектові та добрій волі і щирій співпраці між усіми місцевими організаціями, включно з молодечими, громада могла в мирі і братній любові працювати та виконувати багато із своїх завдань. За приклад такої співпраці звітодавець згадав, що в громаді створено недавно Відділ Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви і створено його в порозумінні та при співпраці місцевого пароха о. декана Антона Борси, який вже попередньої неділі зарядив одну колекту на „Церкву в потребі" та до неї заохочував. Подібний приклад братерської любови і співпраці дають молодечі організації Пласт і СУМА які спільно влаштовують імпрези та спільно допомагають в тих імпрезах, що їх влаштовують старші. Це саме відноситься до місцевої Школи Українознавства. Завдяки такій атмосфері братерської любови і співпраці між усіми місцевими організаціями і їх проводами, можна було відзначити першорядними імпрезами великі національні річниці, а в збірці Національного Фонду УККА громада із попереднього 13-го місця вибилася на 9-те місце між великими і найбільшими громадами. Подякою за працю і співпрацю всім установам, називаючи поіменно їх провідників та опікунів, зокрема пп. Шереметі і Цьолкові з Організацій Визвольного Фронту, п. Воха із СУМА та п. Шевчукові з Пласту, пані Галині Білик з Пласт-прияту і п. Тизя і В. Ґелі з Народного Дому та збірщикам Національного Датку п. Шаранові, п. Бурі, п. Жукові, п. Колодієві, п. Цьолкові та іншим д-р Котик закінчив свій звіт. Після короткого звіту секретаря професора Ясіньовського, фінансовий секретар Дмитро Дидик поінформував, що Відділ мав у звітовому році $ 3,285 прибутків та $ 2,990 розходів, що включає також $ 1,825 Національного Датку до Централі УККА. В громаді було 96 осіб і організацій, що склали Національ-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Марію Душник обрано до екзекутивного Комітету Нюйоркського Братського Конґресу

Марія Душник

Ню Йорк. — Минулого четверга, 18-го березня 1971 року тут в готелі Статлер-Гилтон відбулася 70-та річна конвенція Нюйоркського Братського Конґресу, на якій до її восьмичленного екзекутивного комітету обрано заступницю головного предсідника УНСоюзу, пані Марію Душник. Крім неї, в конвенції взяли ще участь, як офіційні делеґати УНСоюзу головний секретар д-р Ярослав Падох та заступник голови Головної Контрольної Комісії УНСоюзу мґр Іван Винник. Участь у конвенції, зокрема в конвенційнім полуденку, в часі якого відбулася частина програми конвенції, з промовою нового стейтового суперінтендента Асекураційного Департаменту Бенжаміна Шенка, взяли також головний касир Петро Пуцило, колишня головна радна пані Марія Демидчук, пані Люба Коленська від „Свободи", секретарка організаційного відділу пані Марія Савчак, та представники Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Ню Йорку адвокат Іван Флис, д-р Василь Палідвор і Микола Хоманчук. На програму конвенції склалися звіти з діяльности Конґресу, привітання від сусідніх стейтових Конґресів, фахові, братсько-забезпеченеві доповіді про організування організаційного апарату братських організацій.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Академія св. Юрія в Ню Йорку вшанувала пам'ять Лесі Українки

Ню Йорк (І.Ш.). — У суботу 20-го й неділю 21-го березня ц. р. в Академії св. Юрія в Ню Йорку відбувся великопосний концерт під керівництвом професора Івана Хомина. Виплеканим співом, повівши дух слухачів у час величний, — страстей Христових, — вперше виступили 75 студенток і студентів, окремим, самостійним хором Академії, яка у другій частині віддала честь найбільшій українській поетці Лесі Українці у сторіччя з дня її народження. Поставлена була її драматична поема „На полі крови", — режисером і виконавцем головної ролі був також професор Хомин. Прочанина виконав молодий актор Аскольд Лозинський. Марію відограла Віра Шумилович, студентка 9-ої кляси Академії, Соломію — Христина Дармограй, студентка 10-ої кляси, і Сузанну — Оля Шевчук, теж 10-та кляса. Після перерви між концертом і виставою Олена Шумилович, студентка одинадцятої кляси, прочитала доповідь, зложену з двох частин: з уривків, спеціяльно для Академії написаної праці проф. Івана Воднарука про Лесю Українку і її творчість загальне, і Слово поета Василя Барки про її драматичний твір — „На полі крови", зокрема, Парох св. Юрія, о. д-р Володимир Гавліч, ігумен ЧСВВ, після концерту виступив із зворушливим словом подиву й подяки для Академії, її директорки і для тих, що причинилися до цієї чудової імпрези; за жертвенну і невтомну працю проф. Хомина і його дружини, пані Олі Хомин, яка була при фортепіяні. Під час обидвох імпрез публіка по береги заповнила залю Академії.

Дві тисячі осіб оглядали „Квіт Папороті" в Нюарку

Нюарк (Л.К.). — Ще довго двотисячна публіка міста Нюарку буде під враженням постанови балету - казки „Квіт Папороті". Балет відбувся 21-го березня ц. р., о год. 3-ій по полудні, під патронатом Відділу УККА в Нюарку, Н.Дж., у великій репрезентативній залі Симфоні Гол в Нюарку. Творцем і хореографом балету є відома прима-балерина Рома Прийма; вона вже в 14-му році життя була солісткою балериною Оперної Балетної Школи у Львові, потім ґрадуанткою Віденської Музичної Академії, прима-балериною Інсбруцької та Зальцбурзької Опер, солісткою Королівського Балету у Вінніпеґу, виступала по більших містах Канади, Австрії та Швайцарії. Танок свій удосконалювала під навчанням Валентини Переяславець і артистки Марти Ґрагам. Вона — творець багатьох танків і оригінальних постанов для дітей. В 1967 р. був перший її балет-казка „Попелюшка", повторюваний на загальне домагання публіки. Балет „Квіт Папороті" вперше відбувся на сцені в Ню Йорку в 1970 р., пізніше цього самого року в Музичній Академії у Філядельфії. Обидві імпрези відбулися під протекторатом ЗУАДКомітету із прибутком на його харитативні цілі.

Музика до цього балету — Данкевич-Кирейко, а му-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Опера „Катерина" М. Аркаса - Т. Шевченка в Ню Йорку

Ню Йорк. — Український Оперний Ансамбль у Ню Йорку, під керівництвом маестра Лева Рейнаровича, в 10-річчя свого створення дав змогу шанувальникам оперового мистецтва відсвіжити враження з безпретенсійної, але завжди хвилюючої опери Миколи М. Аркаса „Катерина" за поемою Тараса Шевченка. „Катерину" показав Ансамбль у неділю 21 березня 1971 р. — в Шевченківські дні, у залі Фешен Інституту при 24-й вул., з відомою оперовою солісткою Мартою Кокольською в головній, складній і добре відтвореній ролі. Поруч із солістами старшої ґенерації: Ганна Шерей — мати, Лев Рейнарович — батько, Іван Гош — Андрій, також успішно виступили співаки з Молодечого Оперного Ансамблю: М. Стефанишин — Оксана, Т. Шайда — Одарка і обдарований сильним голосом О. Головацький у ролі солдата Івана. Дівчата, парубки й солдати в уніформах царської російської армії творили хор та своїми появами пожвавлювали виставу, яку в традиційному дусі по-мистецьки оформив М. Яблонський, диригував проф. А. Берник, концертмайстри Т. Левицький і В. Босий, танки — хореограф

(Закінчення на стор. 6-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Анджела Дейвіс і Валентин Мороз

Комуністи й усі ультраліберали в Америці й поза Америкою заметушились в обороні ніби жертви американської „реакційної системи", яку після довгих розшуків арештували й поставили під суд із закидом змови й причетности до вбивства 4-ох осіб. Влада твердить, що Анджела Дейвіс, колишня професорка філософії, переконана комуністка, купила три револьвери і перепачкувала їх 7 серпня мин. року на судову розправу в Каліфорнії, внаслідок чого почалася стрілянина, в якій згинули 4 особи, між ними й суддя. Пішла масова акція за звільнення „невинної" Анджели Дейвіс. Коли група совєтських учених звернулась до президента Ніксона, вимагаючи „справедливого суду" над Анджелою, бо їй нібито загрожував „самосуд", Ніксон зразу всіх їх запросив на розправу. Навіть Бернадет Девлін, 22-річна посолка в британській палаті громад, яка поєднує свій ірляндський католицизм з комунофільством, прилетіла з Північної Ірляндії на відвідини Анджели Дейвіс у слідчій в'язниці.

Видатний синдикований колюмніст, проф. Джан П. Рош звертає увагу на те, що м'якосердні ліберали, які хвилюються долею Анджели, повинні б протестувати проти засудження на 10 років кацету на засекреченому процесі в Ленінграді 27-річної Сільви Зальмансон за участь у змові схопити совєтський літак, щоб дістатися до Швеції, а відтіль до Ізраїлю. Судили її за державну зраду, дармащо арештували, поки ще всіла вона до літака, і ніякої зброї при ній не знайшли, а насправді єдиною її виною було те, що вона — жидівка і домагалась дозволу на виїзд до Ізраїлю. Джан П. Рош має повну рацію, стверджуючи існування подвійної мірки, стосованої комуністами та їх поплентачами супроти „переслідування невинних" у вільних країнах та системи терору в країнах комунізму. Приєднуючись до його завваг у справі Зальмансон, можна тільки запитати: а чому всі ті, хто кричить в обороні Анджели Дейвіс, не поцікавляться долею Валентина Мороза — хто він такий, за що карається, двічі засуджений на каторгу совєтськими закритими судами?! І чому всі ті оборонці Анджели не поцікавляться трагедією винищуваних діячів української культури від часів Сталіна по нинішній день?!

Щоб ніхто не міг сумніватися в об'єктивності суду над Анджелою Дейвіс, зрікся навіть суддя, якому приділили її справу. Валентина Мороза й інших українських культурних діячів, що їх єдина вина у тому, що вони — українці і мають відвагу виступати проти русифікації України, засуджують, переводячи над ними пародію судової процедури.

Різниця думок і злоба

Недискусійна справа — існування у вільних суспільствах розбіжностей думок на різні актуальні проблеми та допускальність публічного їх вияву в леґальних межах. І давно всім відома справа — непопулярність В'єтнамської війни та загальне бажання, щоб вона якнайскоріше скінчилася. Признав це й президент Ніксон, який, сам себе назвавши „найбільшим пацифістом", протиставив настроям і бажанням державну рацію.

Антивоєнні настрої в Америці такі сильні, що коли минулого року Ніксон рішив вислати війська для ліквідації комуністичного „безпечного схоронища" у Камбоджі — тут пішли масові демонстрації. Може тому, що кампанія у Камбоджі виявилась таки корисною, а може тому, що постійне демонстрування вже знудилося, вмарш південнов'єтнамських військ до Ляосу з підтримкою американського летунства не породив уже дуже гострої реакції збоку студентів і всіх „антивоєнних" організацій. Зате опозиційна супроти през. Ніксона і його Уряду преса наперед наставилась на звітування про Ляоську кампанію — під кутом сумнівів в її доцільності і успішності.

Військові фахівці розраховували, що похід південних в'єтнамців на знищення так званого шляху Го Ші Міня, це, серед дуже непригожих умовин — ризиковна кампанія. Збереження того шляху — це для ворога питання бути-не-бути. Тому він мусів кинути проти південних в'єтнамців великі військові сили з совєтськими танками. І тому нічого дивуватися, що після перших поважних успіхів південних в'єтнамців прийшли й невдачі, відступ, евакуація.

На жаль, частина опозиційної американської преси використовує цей факт для посиленої кампанії — проти Уряду. Це доказ, що й в Америці є недобросовісні критики, які керуються злобою. Відступ кількох тисяч південних в'єтнамців з Ляосу — справа мала. А проблема оборони волі — справа велика. І тому нічого тішитися і піддавати під сумнів вартість великої справи.

Василь Маркусь

ГАНЕБНЕ 25-ЛІТТЯ

(2)

Ініціятивна група оформилася через півтора місяця після арешту Владик. 28 травня 1945 р. виступила вона із зверненням до совєтського уряду, нібито повідомляючи його про своє бажання розпочати акцію за повернення греко-католиків на російське православ'я й прохаючи визнання такої „ініціятиви". Одночасно звернулася ця ж група з листом до всіх священиків трьох галицьких єпархій приєднатися до цієї акції. У цьому листі сказано, що „державна влада визнаватиме тільки розпорядження нашої Ініціятивної групи, а ніякої іншої адміністративної влади в Греко-Католицькій Церкві не буде визнавати".

Досить відкрито заявили це три відповідно спрепаровані священики, що їх уряд призначив керувати церковними справами. Вже від 18 червня 1945 р. з'явився декрет уряду, точніше його уповноваженого у справах Російської Православної Церкви, яким „визнано" Ініціятивну групу „єдиним тимчасовим адміністративним органом, якому надається право керувати в повному обсязі існуючими греко-католицькими парафіями в західніх областях України і проводити справу возз'єднання зазначених парафій з Руською Православною Церквою". Доручено Ініціятивній групі провести реєстрацію священиків, які піддаються під її юрисдикцію, а також висилати до урядових чинників (очевидно, НКВД!) прізвища тих, які відмовляються від такої юрисдикції.

Діяльність Ініціятивної групи протягом дев'ятьох місяців супроводилася різними конференціями, на які зганяли священиків, візитами, арештами, погрозами та ливозами. Це була атмосфера загального кошмару в цілій Галичині. Не зважаючи на це, навіть у тих умовах деякі священики зініціювали лист-скаргу до уряду, засуджуючи діяльність трьох священиків, відмовляючися від православ'я та домагаючися здійснення конституційних прав і свободи віровизнання, а також звільнення арештованих єпископів. Цей документ, підписаний понад трьома стами священиків, здебільшого переслідуваних і гонених, та висланий 1 липня до В. Молотова, заступника голови уряду, найкраще свідчить про справжнє ставлення духівництва. В листі сказано:

„Ставлення наше до акції о. Костельника є вповні негативне, його акцію осуджуємо, як шкідливу, суто нецерковну і як противну проголошеній Христом правді: „І буде одне стадо і один пастир". Тому ясним є, що ми не можемо йти за голосом, який закликає до відступства від віри. У такій ситуації, яка тепер витворилася, може легко дійти до релігійної боротьби, яка все, як знаємо з історії, приносить не лише Церкві, але й державі шкоду.

„Тому просимо, щоб уряд, — написано далі в листі священиків до Молотова, — звільнив наш єпископат з митрополитом на чолі, а доти, поки не наступить це звільнення, дав нам можливість упорядкувати справи, зв'язані з нашою Греко-Католицькою Церквою. В такому разі Церквою до часу звільнення митрополита і єпископів рядив би церковно-правний орган, згідно з приписами нашої Церкви, та управляв би цілою Львівсько-Галицькою Митрополією"[2].

Звичайно, цей лист залишився без позитивної відповіді. Проти його авторів та підписаних збільшився терор. Відомо також, що після арештування єпископів священики капітули були обрали тимчасових вікаріїв, але їх також арештовано.

Таким чином залишилася ніби єдиним органом церковного управління наказна Ініціятивна група з наданою їй усією адміністративною і технічною допомогою від уряду. Допоміжним були й представники православного духовенства, що теж прибули в Галичину. Резиденцію Галицького митрополита обняв єп. Макарій, який також плянував на місці дії возз'єднання".

Постанова уряду УССР з наданням повновластей „єдиного адміністративного органу" трійці з Ініціятивної групи вже фактично було ліквідацією Української Католицької Церкви.

Але для людського ока, для зовнішнього світу та для історії треба було цей брутальний поліційно-адміністративний акт це легалізувати. Це й сталося в березні 1946 року скликанням так званого Собору Греко-Католицької Церкви. У міжчасі ішла підготова до цього збору, нечуваної пародії з усякого церковного ладу та християнського розуміння життя й організації Церкви.

*

Початком 1946 р. арештовано і в більшості вивезено понад 800 українських католицьких священиків. Ініціятивна група з допомогою органів безпеки та при агітації присланих православних священиків здобула максимум того, що могла. Не ціла третина галицьких священиків „зареєструвалася" в Ініціятивної групи. Член цієї групи о. А. Пельвецький у своєму звіті на „Соборі" подав, що 980 священиків приступили до Ініціятивної групи... а не приступив 281... Очевидно, це ніким не перевірені цифри і подані односторонньо, щоб зробити враження на учасників.

(Продовження буде)

[2] Досі найповніший огляд подій, підготови та тла довкола Львівського Собору подав о. д-р Іван Гриньох у праці „Знищення Української Католицької Церкви російсько-більшовицьким режимом" (відбитка в журн. „Сучасність", чч. 7-8 та 9, 1970), Мюнхен, 1970, 54 стор. Автор цієї статті широко користувався фактами названої праці.

Осип Залеський

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ

Поміж ювілейними датами, які відзначаємо цього року, є дата п'ятдесятих роковин трагічної смерти Миколи Леонтовича, композитора, про якого мало хто й не знає, що він своєю композиторською майстерністю відкрив двері в широкий світ простенькій народній пісні „Щедрик", яку в різдвяному сезоні можна почути в Америці на хвилях етеру.

Микола Леонтович народився 18 грудня 1877 р. в селі Монастирьок на Поділлі в священичій родині. Батько і мати Миколи були свідомими українцями, що в тодішній час серед православного духовенства під московською займанщиною було річчю не буденною. Батьки цікавилися музикою, батько грав на кількох інструментах, обоє мали гарні голоси, любили й уміли співати, знали багато українських народних пісень. В такому музикальному довкіллі виростав і виховувався їхній син.

По закінченні початкової школи Микола Леонтович вчився в духовній школі в м. Шаргороді, а згодом у духовній семінарії в Кам'янці Подільському. По закінченні студій учителював спочатку в селі Чукові, потім в інших місцевостях, а згодом у гімназії в м. Тульчині. В часі української державности працював у Києві в Музичному Відділі Міністерства Освіти та в Музичному Інституті ім. М. Лисенка. У 1919 році, коли денікінські війська зайняли Київ, виїхав до Тульчина, де працював у школі, керував хорами та займався творчою композиторською працею.

У січні 1921 р. Микола Леонтович вибрався в гості до свого батька в село Марківку, і в його домі вночі з 22 на 23 січня згинув від кулі бандита, який заїхав підводою з вимогою, щоб його переночували. Причини вбивства не вияснено. В. Дяченко у своїй книжці про Леонтовича (Київ, 1969) подає, що це був бандит Грищенко, який, убивши пострілом з пістолі Леонтовича, наказав його сестрі видати всі батькові гроші і виїхав мерщій з села. Бандита нібито розшукувала сільська міліція, але безуспішно.

М. Гордійчук, у передмові до збірного видання творів М. Леонтовича (Київ, 1951), подає, що вбивник був насланий денікінцями. Обидві версії непереконливі, бо якщо б це був звичайний бандит, то задовольнився б грішми, які дала йому сестра Леонтовича, а коли б це був денікінець, то не роз'їздив би озброєний підводою по селах, в яких уже була більшевицька влада. Найбільш правдоподібно був це червоний бандит, який мав доручення винищувати активну українську інтеліґенцію.

Музичну освіту здобував Леонтович здебільша самотужки, своєю наполегливою працею, не враховуючи основних музичних знань, які одержав вдома від батька, у шаргородській духовній школі та в духовній семінарії в Кам'янці, де були добрі вчителі музики, зокрема хорового співу. Спорадичні лекції у проф. Яворського та Бармотіна в Петербурзі допомогли Леонтовичеві доповнити своє музичне знання, а праця з хорами і шкільними оркестрами, які провадив уже з часів навчання в школах, дала йому практичне знання.

Збирання і записування українських народних пісень від ранньої молодости втаємничило М. Леонтовича в музичну будову народної пісні, які розкладав він для хорів та вивчав з хорами. Та найбільше розвиткові його музичного таланту сприяла вроджена геніяльність, яка допомогла йому створити свій власний музичний стиль.

До часу виступу Леонтовича народну пісню опрацьовували композитори як звичайну мелодію, не входячи в її музичну структуру. Перші приклади, як опрацьовувати українську нар. пісню, дали Микола Лисенко і його духові учні, як Ф. Колесса, К. Стеценко, О. Кошиць, а надусе Микола Леонтович. З чотирьох тонів старовинної, ще дохристиянської пісні „Щедрик" створив він музичну поему, використовуючи мелодію пісні в різних голосах хорової партитури, немов обмежуючи цей пісенний мотив ніжним мереживом, щоб доповнити текст пісні музичними висловами. Цю саму майстерність бачимо в обробці „Дударика", „Думі про Почаївську Божу Матір", пісні „Ой пряду, пряду" та сотнях інших народних пісень, що їх він опрацював.

Давніші, зокрема західньоукраїнські композитори, опрацьовували народні пісні в стилі тодішніх німецьких хорових квартетів, даючи мелодії пісні тільки гармонічний підклад, не беручи до уваги будови та прикмет пісні, і таким чином, як говорив М. Лисенко, „онімечували" українські народні пісні. Інший підхід до обробки українських народних пісень застосував Микола Леонтович, беручи до уваги структуру пісні, її ритмічну і мелодійну будову та спосіб виконування пісні народом, себто елементом, який її створив і своїм питомим способом її виконував - співав, додаючи до основної мелодії при гуртовому співанні інші голоси, так звані „підголоски". Цю методу обробки вдосконалив М. Леонтович, даючи хоровим голосам не підрядну, а рівнорядну ролю з основною мелодією, послуговуючись технікою контрапункту. Обробка кожної строфи пісні відповідає її змістові чи підтверджує її зміст, чого звичайно не робили давніші композитори, гармонізуючи тільки першу стрічку нарівні з дальшим текстом пісні. Опрацьовані М. Леонтовичем українські народні пісні відкрили повну

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ЯВИЩА ЕМБОЛІЗМУ

Під емболізмом розуміємо таке явище в людському організмі, коли окремі артерії кровоносної системи раптом замикаються, повністю або частинно, внаслідок занесення у їх прохід стороннього матеріялу, що мандрує артеріяльною системою з інших частин тіла. Така стороння речовина може бути товщем із зламаної кістки, може бути повітрям, впорскнутим чужинним матеріялом, але найчастіше — це згусток крови. Формується він внаслідок захворювання якогось органу або судини, згодом відривається і дістається кровоносною системою аж до такого місця, де прохід судини надто малий, щоб його пропустити. Тоді згусток застрягає в судині, блькоуючи пропливання крови до відлеглої частини тіла.

Типовим прикладом емболізму є згусток крови, який формується у запальних жилях на ногах. Такий згусток відбуває скомпліковану дорогу від ноги до серця, а звідти — у легені і замикає одну з легеневих артерій, тим самим припиняючи доплив крови до якоїсь частини легені. Такий стан часто може бути критичним, і свого часу, коли засоби лікування були більше обмеженими, чимало людей тратили своє життя. Тепер, якщо допомога своєчасна і фахова, цей стан лікується з великим успіхом. Про це ми вже писали, як у колюмні, так і в „Довіднику".

Прикладів емболізму можна навести багато, але цим разом хочемо згадати про емболізм у долішні кінцівки, оскільки трапляється він частіше, як про це звичайно думають, а крім цього ми мали на цю тему кілька запитів від читачів.

Емболізм у ногу — це стан доволі грізний, залежно від того, яка саме артерія ноги буде замкнена згустком крови — більша чи менша. У минулому такий стан майже завжди приводив до ампутації ноги, іноді до втрати життя внаслідок ґанґрени кінцівки. Тепер завдяки лікам, що розчиняють згустки крови, і завдяки величезному розвиткові хірургії судин, рятується не лише життя людини, але й саму ногу.

У молодших віком людей емболізм у ногу постає, як правило, внаслідок розладу праці серця або серцевого удару. Механіка емболізму тоді така: розлад праці серця, зокрема при розладі його ритміки, захитує нормальне переливання крови крізь частини серця, кров у деяких частинах серця або в певному періоді часу „застоюється", внаслідок чого твориться згусток, що згодом виходить із серця і прямує системою артерій в організм.

Звичайно цей згусток „пливе" такими артеріями, які мають більший промір, а тому іде він дорогою великої аорти вниз. Зразу ж після виходу з аорти він може піти системою артерій у руку або й мозок, але ці явища рідші. В більшості випадків згусток „мандрує" аортою аж до її роздвоєння в долішній частині черева.

Коли згусток великий, він може тут же, при роздвоєнні аорти, осісти і тим самим замкнути обидві клубові артерії. Стан тоді дуже грізний, бо доступ крови припиняється до всієї долішньої частини тіла. Але частіше такий згусток іде далі, правою або лівою клубовою артерією у стегнову і щойно тут зупиняється, бо при розділі цієї артерії на менші вона звужується, і це стає ідеальним місцем осідку згустка.

При серцевих ударах — інфарктах міокарду — механіка мандрування згустка така сама, але згусток твориться тоді у серці внаслідок ушкодження серцевої стінки. Ушкоджена стінка м'яза м'якшає, запалюється, набрякає і кров легко до неї „приклеюється", творячи по якомусь часі згусток, що згодом відривається і починає свої „мандри".

У старших людей згустки крови постають на такій самій базі, але у них вони можуть творитися й поза серцем, на склеротичних артеріях. В кожній артерії, а передусім в аорті, що перебуває у склеротичному стані з накопиченням товщу і вапна, можуть з'являтися „тріщини", які стають місцем формування згустків крови. Вони часто відриваються, починають мандрувати і врешті дають явище емболізму, застрягаючи у якійсь артерії, найчастіше у нозі. Більшість згустків, як ми згадали, творять „корок" у стегновій артерії, хоч тоді, коли вони менші, можуть застрягнути в артерії під коліном, у литці тощо.

Симптоми емболізму гострі, раптові, з великими болями в ураженій нозі. При тому нога стає холодною, згодом шкіра її блідне, а по якомусь часі — синіє. Все це свідчить про припинення постачання крови. Коли згусток замкнув більшу артерію в околиці стегнової артерії, нога болить і синіє від пахви аж до п'яти. Коли ж уражена менша артерія, тоді від коліна вниз і т. д.

Рідше замкнення трапляється у меншій артерії, і тоді симптоми не такі драматичні: нога болить, але до ґанґрени не доходить. Без лікування такі люди не тратять ноги і не вмирають, але нога залишається кволою на ціле життя. Пояснюється це тим, що цій частині ноги кров постачають інші артерії довколишнім шляхом.

Лікування емболізму, як правило, має початися протягом години або двох, якщо розраховувати на повне врятування ноги. Іноді допускається продовження в лікуванні на кілька годин, але все ж хворий повинен бути під суворою контролею лікаря. Найуспішніше лікування — це негайна операція з видаленням згустка. Такі операції сьогодні вже так спрощені, що часто переводять їх під місцевим знечуленням. Артерію із згустком розтинають, згусток видалюють відповідними інструментами, зондами або висмоктувачами, потім зашивають. Операція триває менше як годину, але рятує ногу, а то й життя.

(Закінчення на стор. 4-ій

СЕРЕД СНІГІВ

Полемічний есей з України

(3)

„З точки зору вченого і премудрого поросяти" найбільшим божевіллям був виступ Дзюби у кінотеатрі 4-го вересня 1965 р. Це був апогей донкіхотства: у розпалі арештів виступати з протестами. Торгашеська тверезість" диктувала інше: сиди, мовчи і радуйся, що не перехапали всіх. Але „безнадійно-донкіхотський" Дзюба і на цьому не заспокоївся. Він ще пустив у світ свою книгу... і от виявилося, що це донкіхотство дало більше користи, ніж „реалізм" усіх премудрих поросят, разом взятих. Якось так виходить, що найкраще ростуть квіти, посіяні на морозі. Найменше простуджуються ті, що не зважають на погоду, що самі для себе є погодою. Парадокс тут чисто зовнішній. „Реаліст" і одержимий репрезентують собою не логіку і нелогічність. Вони просто є репрезентантами двох типів логіки. „Реаліст" послуговується куцою, приземленою логікою сьогоднішнього дня. Але в тім то й річ, що майбутнє будується за іншою логікою — логікою завтрішнього дня. І віднайти її може тільки одержимий. Усі відкриття, усі винаходи, все нове — справа рук донкіхотів. Не завжди одержимі намацують стежку в майбутнє — часом збиваються на манівці. Але з обережністю „премудрих поросят" взагалі не зрушиш з місця. Не всі квіти, посіяні на морозі, ростуть. Більшість гине. Але іншого виходу нема. Для нації, що сотні років живе в льодовиковому періоді, в умовах постійної зими, це єдиний вихід: „буду сіять квітки на морозі". Та й сама Україна — це квітка, що виросла серед снігів. Україна — це квітка — ломикамінь. Українська живучість — це алогізм, ірреальність, парадокс, якщо користуватись логікою „реалістів" — так само, як і цвітіння білотки (едельвайс) на крижаних вершинах. Україна живе завдяки іншій логіці — логіці одержимости. Тільки одержимий міг бути українцем в умовах Києва чи Харкова у 19-му столітті, коли Україна вважалась неіснуючою, похованою. Тільки одержимий може бути українцем у цьому ж Харкові тепер, коли „премудрі поросята" переконані, що всі нації незабаром зіллються в одну і що України в наступній семирічці вже не буде. „Реалісти" на Україні ніколи не були українцями — вони неминуче ставали малоросами. Біймося, як вогню „реаліста", коли хочемо бути українцями! З точки зору „реалістів" українська справа завжди була безнадійною. Тому й робили її завжди ті, що сказали собі: „без надії сподіватись", ті, що не злякались „безнадійної" реальности і вперто йшли за своєю мрією, так, як Ізраїль йшов за стовпом огняним".

Для нас вже стало традиційним нарікати на свою слабість. Насправді ж Україна показала унікальний приклад сили. Інші народи в наших умовах давно зникли, стали Провансом[1]. А ми — витримали! Яка ще заборонена мова дала таку багату літературу? Твердість українського характеру мусить бути справді не абиякою, коли й Росіяни, і Поляки сказали незалежно одні від одних те саме: „Упрям как хохол" і „Uparty jak rusin"[2]. Це й є основою дивовижної української твердости знаходити силу і надію в собі, бути незалежним від зовнішніх джерел сили і надії. Заповідь Григорія Сковороди — „шукай все в собі!" — знову й знову оживає в українцеві. Єговіст запитав Левка Лук'яненка у мордовському таборі: „А ти впевнений, що твоя Україна вічна?" Той відповів: „Ні, не впевнений, бо в таких речах ніхто не може мати певности". Єговіст зареготався і зробив висновок: „То ти навіть не знаєш, за що борешся. От я знаю, що ми, свідки Єгови, здобудемо вічне життя. А що ти знаєш?". І тоді Лук'яненко сказав: „коли б я був єдиним українцем на світі — я й тоді боровся б за Україну". Вже кілька сторіч українська живучість тримається саме на цій логіці. Українців, які б не любили Україну — мізерна кількість. Українців, які хотіли б зникнення України з лиця землі — ще менше. Люди русифікуються тому, що їм не вистачає сили повірити в Україну, зберегти віру в гидотній атмосфері Харкова чи Одеси, де „убрання в мову, як в одежу — не ганьба, не жах, а норма". Їм треба — прикладу. „І нічого іншого люди так не ждуть, як живого прикладу..."

Не всі відкрили щось нове для себе у книзі Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?". І все ж книга ця стала для всіх відкриттям. Що з русифікацією треба боротись — це знали. Але цього було не досить. Треба було ще побачити реальну людину, яка реально бореться проти русифікації. Потрібна була іскра, щоб запалити в людині давно готове багаття. Якраз у цьому сенс Дзюби та інших шестидесятників — у тій іскрі одержимости, яку вони принесли в заморожену українську дійсність. Саме тут потрібно шукати відповіді на питання, чому навіть деякі порівняно невеликі факти і події 60-их років збудили таке велике зацікавлення і викликали такий гучний резонанс. Люди шукали у книзі Дзюби не аргументів — вони шукали там віру, заряд одержимости. Зовні виглядає так, ніби людину спочатку переконують, а потім вона починає вірити. Насправді ж це буває навпаки: спочатку людина спалахує, заражається вірою — і тільки потім підбираються аргументи для готового переконання. Аби повірити — аргументи знайдуться. Часом наївні — але то вже не грає ролі.

Огляньмося навкруг: чи багато у зрусифікованому, потрощеному Києві свідомих Українців? Збільшувати їх коло — це і є реально боротись з русифікацією. Без цього наша праця втрачає сенс. І от стоїть перед нами зрусифікований Українець, людина без власного „Я". Чим пробудити в ньому приспану українську душу? Аргументами? Не було ще випадку, щоб апостол навернув будь-кого в свою віру аргументами. І реторика, красномовство тут безсилі. Християнські апостоли не мали ні того, ні другого.

„Обмежені, вузькі, неосвічені, без будь-якого досвіду у справі пропаганди, учні Ісуса були у повному розумінні слова маленькими людьми". „Мова авторів Нового Завіту бідна до такої міри, що у кожного є свій власний маленький запас слів" — пише про них (Е. Ренан „Апостоли").

І ці темні люди без досвіду за короткий час зробили Римську Імперію християнською. Апостоли! Апостоли потрібні сучасній Україні, а не ситі пристосуванці — „реалісти" з їх аргументами! Ні один духовний переворот не відбувся без апостолів. Сучасне українське відродження також не можливе без них.

[1] Цікаво, що Луначарський називав Прованс „Французькою Україною", бажаючи підкреслити однакові умови, що випали на долю обох народів. Україна в цих умовах вижила, Прованс перестав існувати як нація, опустився до рівня французької провінції. — (Прим. автора).

[2] „Впертий як русин" (тобто українець). — (Прим. автора).

(Далі буде)

ПЕРЕД ВІДЗНАЧЕННЯМ 50-РІЧЧЯ ПЛАСТУ НА ЗАКАРПАТТІ (1921-1971)

У Галичині засновано Пласт 1911-го року; в часах коли вона належала до Австрії. Десять років пізніше 1921 - го р., після визволення Закарпаття з-під мадярського панування, дійшло там до заснування Пласту. Тоді Закарпаття офіційно називалося Підкарпатська Русь і було в складі Чехословацької Республіки.

По першій світовій війні, коли розпалася Австро - Угорщина і на її руїнах почали творитися нові держави, також народ забутого Закарпаття під Угорщиною, заговорив про свою волю і через свої Народні Ради шукав зв'язків з Україною (Львовом і Києвом), та змагав до злуки з цілою Україною, Львів і Київ були зайняті війною проти сусідів - ворогів, і не могли дати допомоги Закарпаттю. Тому Закарпаття, себто тоді Підкарпатська Русь, на основі Сенжерменського мирового договору з найширшими автономними правами прилучилися до новоутвореної Чехословацької Республіки, яку очолив президент Т. Г. Масарик.

Після втрати Української Держави багато галичан я також наддніпрянців, опинилися на Закарпатті (тоді Підкарпатській Русі), і дали початок українському Пластові на Закарпатті. Спершу Пласт розвинувся під проводом професора гімназії в Ужгороді брата Остапа Вахнянина. Перший пластовий курінь засновано восени в 1921 р. в Береговi, професором гімназії Корнилом Заклинським. По трагічній смерти брата проф. Остапа Вахнянина, осягнув Пласт повний розвиток на Закарпатті під проводом скавтмайстра брата Леоніда Бачинського, професора гімназії в Ужгороді.

Пласт на Закарпатті (від другої світової війни Закарпатська область так званої УССР) в рр. 1921 - 1939 -го був провідним чинником у вихованні молоді. Була це організація самої молоді, а не для молоді. В цьому велике значення Пласту взагалі. Основою пластового виховання були вселюдські ідеали: братерство й добро рідного народу. Поступово почавши по першій світовій війні з 1921 - им роком, після визволення з-під довголітнього мадярського панування, пониження і визиску в нових демократичних умовинах, з пластунів русинів (стара назва рідного народу) вийшли між народ пластуни україні з повною національною свідомістю і непохитним переконанням, що русини в колишній Угорській Русі. опісля Підкарпатській Русі - це український народ, який через усі кордони творить неподільну єдність з українським народом в Галичині з Львовом, над Дніпром з Києвом і на Буковині з Чернівцями.

Пластуни на Закарпатті були перші, які 1938 - го року, в Народнім Домі „Просвіти" в Ужгороді створили Організацію Народної Оборони „Карпатська Січ" і перші, як команданти й рядові Карпатські Січовики в березні 1939 - го року, не боячись смерти, зі зброєю в руках стали до бою в обороні своєї вужчої батьківщини проти нападу Мадяр - за волю Карпатської України, щоб зберегти її для самостійної і соборної Української Держави, зі столицею золотоверхим Києвом. Це було мрією впродовж тисячлітньої історії Закарпаття. Про Київ, не про звичайний але святий Київ, шепотом говорилося між нашим народом з покоління в покоління. Тому хоч наш кадр називав себе по-старому русинами, але в часі визволення з-під мадярського панування на Всенародному Вічі в Хусті, в січні 1919 р. на запит д- ра Михайла Бращайки: Куди хочете належати? - сотки делегатів з ентузіязмом відповіли: До Києва! До Києва!

Автор цих рядків, пластун від заснування Пласту в берегівській гімназії, оце написав причинки до історії Пласту на Закарпатті, щоб у 50-річчя від його заснування опублікувати. Праця ця зложена з матеріялів про початки Пласту на Закарпатті, почавши 1921 - им роком, про Пласт в Ужгороді за часів св. п. брата проф. Остапа Вахнянина, про буйний розвиток закарпатського пласту в час його славного скавтмайстра, голови Головної Пластової Старшини в Ужгороді проф. ужгородської гімназії брата Леоніда Бачинського, сьогодні директора Пластового Музею у Клівленді. Опісля про розвій Пласту за час голови ГПСтаршини в Ужгороді, посла до парляменту в Празі, шкільного референта в Ужгороді, пізніше міністра Карпатської України, брата Юлія Ревая, сьогодні директора Українського Інституту в Ню Йорку, йде про опис діяльности всіх пластових куренів, - кожного зокрема, також окремо про всі пластові табори, які відбулися протягом існування Пласту на Закарпатті переважно під командою скавтмайстра проф. Л. Бачинського, про окремі пластові здвиги і величаві Свято - Юрські Свята в Ужгороді, Мукачеві, Великому Бичкові і в Севлюші, про пластові органи, які появлялися в Ужгороді та в Севлюші, взагалі про пластову пресу в часописах і журналах Закарпаття, про масове поширення преси Галицького Пласту на Закарпатті аж до його розв'язання Польщею 1930 - го р., про організаційний устрій Пласту на Закарпатті і на кінець уступ: „З Пласту до Карпатської Січі".

Закарпатський Пласт став популярним між українськими пластунами на еміграції у вільному світі, а зокрема у ЗСА, де з приводу Апелів часто співають гимн закарпатських пластунів: „Гей юнаки, гей пластуни..."

Згадана праця про історію закарпатського пласту матиме значення не тільки для збереження славного минулого Пласту на Закарпатті, але і для українського Пласту взагалі, оцієї провідної і найкращої організації української молоді в новітній історії України. Пласт будив наш нарід обабіч Карпат, а сьогодні зберігає нас для України тут на чужині, — у вільному світі.

Пл. сен. Микола Вайда

Іван Шанський вплатив 1,000 долярів на Шевченківську Фундацію

Іван Шанський, відомий підприємець, один з основоположників і перших президентів Клюбу Українських Професіоналістів і Підприємців у Вінніпеґу, вплатив 1.000 дол. на Шевченківську фундацію, вступивши в ряди фундаторів цієї твердині української культури в Канаді.

Іван Шанський власник, відомої в західній Канаді, гуртівні дерева й будівельних матеріялів Спраґуе Дістрібуторс Лтд. у Вінніпеґу, якої історія і розвиток датується від 1881 - го року, і яка крім провінції Манітоби обслуговує будівельні фірми східньої частини Саскачевану і західніх районів Онтаріо.

Крім обов'язків президента цієї великої фірми, Іван Шанський активний член в своїй парафіяльній громаді, при церкві св. Родини, та визначний діяч в політичному й господарському житті Манітоби й Канади.

Іван Шанський член численних клюбів і добродійних товариств, член Торговельної Палати Вінніпеґу, член і бувший предсідник Ради для Індустріяльного Розвитку Манітоби, а в роках 1964 і 1965 предсідник на Манітобу, збірки „Марч оф Даймс". 1 - го липня 1970 р. в день відкриття величавого Манітобського Музею, Івана Шанського іменовано до Ради Директорів цього музею.

В 1968 році Івана Шанського покликано на Директора Федеральної Комісії Канадського Радія і Телевізії, де він впродовж п'ятьох років своєї каденції, буде мати нагоду виступати в обороні впровадження етнічних програм, на відтинку приватної радіовисильні і телевізії в Канаді.

Н. Н.

Євген Цегельський, доктор музикології

ЮВІЛЕЙ КОМПОЗИТОРА

(До святочного концерту в 50-ліття творчости Антона Рудницького)

Антін Рудницький

Заслужене Співоче Т-во „Кобзар" і Почесний Громадський Комітет відзначили святочним концертом дня 12-го грудня м. р. у залі Ля Саль-коледжу у Філядельфії золотий ювілей 50-ліття творчої і виконавчої діяльности Антона Рудницького.

Українська еміграція дуже рідко відзначає своїх небагатьож живучих композиторів; ще прикріше те, що про нових творців майже не чути. Коли в пресі часто зустрічаємо статті про наших малярів, деколи про мистців слова, то про наших сучасних композиторів і їхню працю таки малощо знаємо. А ніде правди діти — нам дуже треба нових композиторів. Тому годиться підкреслити згаданий ювілей, як небуденну подію.

Концерт випав гарно. Підбір творів, їх різноманітність і уклад у програмі зраджував руку досвідченого майстра. Виконавці: солісти, акомпаніятори та дириґент — правдиві професіонали, тому й рівень їх виконань сутопрофесійний і на справжній висоті. Це співаки Євгенія Василенко, Марта Кокольська, Лев Рейнарович, інструменталісти Володимир Цісик, Роксоляна Гарасимович, Доріян і Роман Рудницькі; непрофесійний, але дуже добрий хор „Кобзар". Всі вони, добре відомі нашій громаді, ще раз дали доказ дуже серйозного підходу до своєї праці.

Професор д-р Григор Лужницький у своїй промові підкреслив многогранні с т ь музичної діяльности Рудницького і його боротьбу за нові засоби в українській музичній творчості проти консервативного суспільства, порівнюючи діяльність ювілята у музиці до подібної діяльности Миколи Вороного у літературі. Зокрема підкреслив прелеґент значення двох жіночих постатей у житті Рудницького: його матері, що з великою посвятою допомогла виплекати і розвинути талант свого сина та його дружини, оперової і концертової співачки, Марії Сокіл, яка впродовж довгих літ активно співпрацювала з своїм чоловіком як дорадниця і як найкращий виконавець багатьох його творів. Декілька літ тому Наукове Т-во ім. Шевченка найменувало професора Антона Рудницького своїм дійсним членом.

Президент хору „Кобзар", Володимир Жилавий згадав довгорічну працю ювілята на пості дириґента х о р у „Кобзар", його надзвичайну працьовитість і витривалість та вкінці симпатію і пошану хористів до свого дириґента. Опісля відчитав він найважливіші надіслані телеграми і листи. Пані з хору вручили ювілятові дарунок, а п. Марія Сокіл китицю троянд. Після Концерту публіка зробила Антонові Рудницькому овацію.

Музична програма концерту, хоча зручно підібрана для репрезентації творчости ювілята, все таки далеко не дала повного образу багатства і різнородности й о г о творчости. Сам Рудницький у своїй книзі „Українська музика" (вид. ДніпровоїХвилі у Мюнхені 1963 р.) на стор. 176 ділить свою творчість на три „стилі, чи напрямні", а саме від 1920 р. його твори яскраво модерні; від 1923 р. атональні, а при кінці 1920-их років міняються в напрямі імпресіонізму і романтики; з оперою „Довбуш" (1936 - 38) вступив композитор на шлях „новочасного національного музичного реалізму" чи пак за словами самого Рудницького „модерного романтизму", якому лишився вірним і досі.

У 1920 р. Рудницький одержав першу нагороду на конкурсі ім. О. Нижанківського для молодих композиторів (у жюрі були м. ін. композитори Людкевич і Барвінський) „за дві мініятюри для фортепіяну" („В роді леґенди". „Скерціно") і в цьому самому році виступив із своїм першим цілопрограмовим концертом як піяніст. Саме тепер минуло 50 років цій, назначених як „Опус" цій, назначених як Орио І та від тодішнього концерту.

Найстаршою композицією на ювілейному концерті був цикл пісень до слів стародавніх китайських п о е т і в „Китайська флейта" з 1926 року на голос і фортепіян. Ці поеми з'ясовують низку дівочих почувань, відданих у музиці Рудницького експресіоністичною мелодикою й імпресіоністичними гармоніями, насичених емоцією та настроєвістю. „К и т а й с ь к у флейту" виконала гарно із повною переконливістю сопрано Євгенія Василенко — з автором при фортепіяні. Суб'єктивізм і спосіб подачі композитором нагадував то Рихарда Штравса „Електру", то твори Шенберґа з його вчаснішого етапу творчости.

Пригарна лірична „Канцона" із Віольончельового концерту (з 1950 р.) дала змогу показати Доріянові Рудницькому його м'ягкий, тужливо-звучний тон та бездоганне виконання.

Драматичне сопрано Марта Кокольська блиснула своїм розкішним голосом і технікою у трьох аріях із опер Рудницького „Д о в б у ш", „Княгиня Ольга" і „Анна Ярославна". Тут автор дотримується сучасного музично-вокального оперового стилю, де музика інтимно зливається зі словами, коли думка йде швидко вперед і музика раз-у-раз міняється із ґамою почувань, пристрастей, емоцій. Так було в арії про героїчного Довбуша, любимця жінок („Мій князь"), то знову у словах володарки Ольги, що закликає до єдности, бо „в єдності сила і вола і щастя всіх країв", чи також у присязі Анни Ярославни, яка обіцює вірно служити народові Франції, при чому з тремтінням у душі та глибокою любов'ю говорить про свою „незабутню" Україну (музично н е з в и чайно зворушливе місце).

„Інтрада і фантазія", для скрипки й фортепіяно, із 1970 р., це твір експресіоністичний, дуже суб'єктивний, без української мелодики. Автор передає музичною мовою ряд своїх особистих настроїв і почувань, уживаючи часто блискучих високих тонів скрипки, скомплікованих пасажів, мелодій на два голоси (подвійними тонами), різко - дисонансових акордів, відірваних мелодійних ліній із відповідним фортепіяновим супроводом. Під кінець твору приходить ш в и д к а, ритмічна частина гейби токката. Цілість цікава, не втомляє. Щоб цей твір вповні зрозуміти, треба почути його більше разів і треба любити музичну мову другої половини XX сторіччя.

Вивчення „Інтради і Фантазії" вимагало від скрипака багато часу. Можна лише подивляти Володимира Цісика за таке гарне й ефектовне виконання т ще й з пам'яти. В особі автора мав він стимулюючого акомпаніятора.

Піяніст Роман Рудницький заграв „Дивертисмент" „Італійський щоденник") із 1965 року. Це низка вражень автора із перебування в Італії. Твір програмовий. Пересуваються картини за картиною: блукаюча хода туриста, помпезні святині, похорон н и й марш (Равенна: „При мавзолеї Данте"), звучні дзвони фльорентійської Дзвінни ц і Джіотто, Площа св. Петра у Римі. А для контрасту в середині композиції Скерціно (Ріміні: „Соні гойдається на пляжі").

Сам автор піяніст, отже й не дивно, що зручно використовує всі засоби інструменту: його кольористи к у, рясні — повні акорди, уживані деколи й у швидкому темпі, бравурну пасаджіятуру і ритмічні ефекти (хода, дзвони, гойдалка й інші). Наш віртоуз, Роман Рудницький, виконав твір свого батька зразково, за що одержав бурхливі оплески.

Останньою точкою концерту було „Посланіє" („До живих і мертвих.."), симфонічна кантата для хору, оркестри і солістів (сопрано, баритон, віольончеля), д о слів Т. Шевченка, написана у 1960 р. Виконавці: хор „Кобзар", співаки Євгенія Васисиленко і Лев Рейнарович, віоліончеліст Доріян Рудницький, при двох фортепіянах: Роксоляна Гарасимович і Роман Рудницький, все це під батутою композитора — ювілята. Цей монументальний твір відомий вже нашій музикальній громаді з давніших виконань полонить завжди своїм змістом, драматизмом і красою.

Виконання „Послання" було якнайкраще. Виконавці переживали його. Технічні проблеми для них не існували. Це стосується однаково хору, як і інструменталістів та солістів - співаків. Тяжку партію виконував баритон Лев Рейнарович. Ціла його предовга партія була на найвищому поземі виконавчого мистецтва.

Журба про долю народу є змістом останніх в е л и к и х творів композитора, компонованих вже у старшому віці. „Посланіє", „Анна Ярославна" і „Княгиня Ольга" насичені патріотизмом і любов'ю до України.

Цікаво було, як Рудницький зреалізує „Посланіє", як музичну композицію. Він вибрав форму кантати. Ця форма у нас не нова, згадати хоч би кантати Лисенка, чи „Кавказ" Людкевича. Та у „Посланію" Рудницький дав щось зовсім нове. У структурі ця кантата нагадує гейби оперну драму чи ораторію. Аналізуючи маємо: 1. Проблему — розпучливо важке положення народу, його хиби. 2. Зазив Батька Народу: „Розкуйтеся, братайте с я!", „В своїй хаті — своя правда, і сила і воля!" 3. Візію України: „Подивіться на рай тихий, на свою Вкраїну; полюбіте щирим серцем велику руїну!" „Нема на світі України, немає другого Дніпра". 4. Грізне мементо: помсту покривджених. 5. Розв'язку проблеми у науці і любові: „Учітеся". „Обніміться".

Місце нарратора давньої ораторії зайняв Батько Народу (баритон - сольо). Його роля не так оповідацька, як провідницька. Він вказує на проблеми, журиться ними, будить нарід, промовляє до серця, погрожує жахливим проливом крови, в з и в а є: „Схаменіться! Будьте люди" і подає вихід із складного положення: „Учітеся, брати мої", врешті пророкує, що остаточно „Забудеться срамотня давняя година..."

Яка ж музична канва цієї драми? Оркестра (у нашому випадку два фортепіяни і чельо) дає інструментальне тло, підкреслює зміст слів. Батько Народу (баритон сольо) говорить від початку до кінця твору, к нарід — хор сильно реаґує на його завваги, підхоплює з м і с т слів і висловлює свої переживання під впливом тягару слів та проблем.

Рудницький з розмислом уникає модернізму і послуговується пізньо - романтичними засобами, уживаючи лише подекуди сучасної гармонії. Така музична мова краще надається до тексту Шевченка.

Початок кантати сумний, пригноблюючий. П р о відна мелодія нагадує відомий мотив до слів „Сидиш один в холодній хаті". Спершу грають самі інструменти. Опісля чути голос Батька. Монолог Батька переплітається із партіями фортепіянів і чельо Аж при словах „Полюбіте щирим серцем велику руїну" нарід наче пробуджується і хор передає музично прегарно виведене місце, повне чуття. Тоді Батько в з и в а є: „Розкуйтеся, братайте с я!" Хор енерґійно перебирає наказ, чуємо марш у 3/4 темпі, наступає сильна ґрадація в мелодії, динаміці й експресії, соліст перекликується з хором і при словах „В своїй хаті" приходить могу т н я контрапунктично ведена імітація, що закінчується величавим „грандіозо".

Візію України „Нема на світі України" ілюструє тужлива мелодія у виконанні солістки Василенко. Вступає жіночий хор, переплітається із солісткою. Характер цієї частини чисто романтичний, гармонія нескладна, є і „мурмурандо".

Зневев'я цілий хор пригадує, яке тяжке положення народу і кличе: „Схаменіться! Будьте люди..." Темпо скоре, енерґійне, музична мова швидка, нервова, акорди насичені альтераціями і модуляціями, на закінче н н я „Стретто". В напружену атмосферу впадає спокійний голос Батька. Він радить: „Учітеся, брати мої!" Музично - словну ідею перебирає хор у супроводі могутніх акордів у фортепіянах.

Елегійно заграє чельо — буде мова про матір. І зараз же чуємо „Нехай мати усміхнеться, заплакана мати!".

Повний вражень вертався я додому, до далекого Рочестеру. В голові переливалися звуки нової української музики. І подумалось: Краси „Посланія" не дасться описати. його треба почути і пережити.

ПАСТИРСЬКО-БОГОСЛОВСЬКІ КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗСА

З метою уможливлення особам, що бажають стати священнослужителями Української Православної Церкви, одержати необхідні для того теоретичні й практичні знання без цього, щоб відриватися від родин і праці, УПЦ в ЗСА заснувала Богословсько-Пастирські Курси. Вчитися на них можуть для поглиблення своїх знань також священики які бажають та зацікавлені богословсько - церковною наукою вірні.

Курси провадяться заочним способом. Навчання розраховане на два роки; одначе, закінчити їх можна буде і скоріше, або, у випадку потреби, розкладати й на довший час.

Повна програма Курсів складається з таких 15 - ти предметів: Старе Письмо Старого Заповіту, Святе Письмо Нового Заповіту, догматичне богословіє, основне богословіє, пастирське богословіє, моральне богословіє, літургіка й церковний устав, гомілетика, порівняльне богословіє, історія Вселенської Християнської Церкви, історія Української Православної Церкви, церковний спів, психологія, українська мова, церковно - слов'янська мова. На лекторів запрошено кращі богословсько - педагогічні сили з духовенства й мирян.

На кожний предмет буде видано відповідний підручник з додатком спеціальних інституцій, необхідних для самостійного навчання.

На Курси приймаються особи православного віровизнання з закінченою середньою освітою. В окремих випадках можуть бути прийняті й ті, що з різних причин, не мали змоги формально здобути повної середньої освіти, але власною працею над собою досягли рівнозначних кваліфікацій.

Зголошуватися на Курси можна в будь - який час. Зацікавлені повинні звертатися до канцелярії Курсів листовно або особисто. Вони одержать всі необхідні інформації й анкети.

Курсанти, що успішно складуть іспити з усіх предметів, одержать посвідчення про закінчення Пастирсько - Богословських Курсів і зможуть старатися про висвячення на священнослужителів Української Православної Церкви. Бажаючі матимуть також можливість продовжувати навчання на вищому, богословському, відділі Курсів.

Заяви й запити надсилати до секретаря Курсів на адресу: Very Rev. John Danylevych, 160 West 82nd St., New York, N.Y. 10024, тел.: (212) 362-8895.

В Денвер започатковано вшанування Лесі Українки

Дня 28-го лютого, старанням місцевого відділу Союзу Українок під головуванням пані Стефанії Левченко та відділу УНСоюзу, якого патронкою саме є Леся Українка, під протекторатом УККА, відзначено ювілей Лесі Українки.

Свято про велику поетку звеличав коротким словом стейтовий сенатор Джан Шумейкер, кандидат на посадника нашого міста. Він заявив, що сторіччя з дня народження Лесі Українки, це не тільки велике свято для українського народу, воно повинно стати видатною подією в культурному житті інших народів, бо ідеї та ідеали, що їх голосила Леся Українка, є ідеями й ідеалами всіх тих, що цінять свободу і гідність народів. В програмі свята відома артистка Євгенія Мозгова відспівала декілька пісень, головно до слів Лесі Українки. На програму зложилась промова Г. Сластіон, деклямації Хр. Колтунюк та М. Олексюк, фортепіянове сольо П. Симона, проспівання двох пісень нашими дівчатками та інсценізація — „На полі крови" Л. Українки.

Гарне враження на присутніх зробив виступ пані Барбари Завадович, яка при акомпаніяменті б а н дури, своїм приємним голосом проспівала „Встає хмара з-за лиману", в обробці В. Ємця, та дует із своїм чоловіком Олегом, Гр. Китастого „Карпатські Січотики". Пані Барбара Завадович американського роду, але в дуже короткому часі бездоганно опанувала українську мову, яка є розговірною в її домі та якою лише розмовляє зі своїми дітьми. До того полюбила бандуру, опанувала гру на ній, та оце і виступила на Святі Лесі Українки.

М. К.

Д-р Євген Котик п'ятий раз переобраний на голову Відділу УККА в Джерзі Сити

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ний Даток. Практика виявила, що найбільш прибутковою імпрезою є пікнік. Після короткого звіту культурно-освітнього референта інж. Куха, голова Контрольної Комісії Іван Цьолко потвердив правильність книговедення та всіх записів і запропонував схвалення абсолюторії Управі подякою і признанням за добру і совісну працю, що збори схвалили аплявзами без дискусії.

Представник Централі мґр Іван Базарко інформував про важливі акції УККА: намагання допомогти потерпілим від повені в Україні, відзначення 30-річчя УККА, резолюція в справі проголошування Президентом ЗСА 22-го січня Днем Української Незалежности, протест проти видачі большевикам втікача Кудірки, інтерпеляції в Державному Департаменті та в Об'єднаних Націях в справі арештів і засудів інтелектуалів в Україні та багато інших заходів, включно з меморіялом до ватиканського секретаря стану кардинала Війо в справі відвідин ватиканського представника в Москві.

Після слова мґра І. Базарка обрано нову Управу Відділу УККА в Джерзі Ситі в такому складі: д-р Євген Котик — голова, Антін Шаран — заступник голови, Петро Левко — секретар, Степан Миколишин — скарбник, інж. Володимир Кух — культурно-освітній референт, члени Управи: проф. Евстахій Ясіньовський, пані Клявдія Салюк, Володимир Білик, Франц Колодій, Володимир Карий, Ілля Шевчук, Василь Ґела, Григорій Бура, Степан Островський та Микола Петришин. Контрольна Комісія: Іван Цьолко, Роман Качмарський і Дмитро Дидик. Товариський Суд: А. Драґан, інж. Іван Кравчук та сотник Олександер Демченко.

Під кінець нарад переобраний на голову д-р Євген Котик з'ясував коротко плян праці Відділу на нову каденцію, що стоятиме під знаком 100-річчя Лесі Українки, а мґр Іван Базарко та ред. А. Драґан відповіли загально на багато запитів, що відносилися головно до теперішнього стану в УКЦеркві та можливостей її патріярхального завершення. Збори закінчено співом „Ще не вмерла".

Мистецька виставка в Клівленді

Заходами У к р аїнського Музею - Архіву міста Клівленду, в часі 26-29-го листопада, в музичній залі Школи свщм. Йосафата в Клівленді - Пармі відбулася виставка образів скульптури й кераміки мистців (подаємо в поазбучному порядку): Гніздовського Якова, Гури Юрія, Ґеруляк Слави, Завільської Емілії, Канюки Олександра, Колесара Юрія, Кричевської Катрі, Майданюка Осипа, Мудрик Ніни, Перейми Аки, Сомко Надії й Тисаревської Ольги.

В залежності від світовідчування і смаку, відвідувачі могли любуватися широкими історично - баталістичними полотнами Надії Сомко, клясикою образів Катрі Кричевської, з її панівними елегійними — голубою й фіялковою барвами чи перфектним плетивом ліній майстра графіки — Якова Гніздовського.

Серед модерністів, Юрій Колесар звертав увагу своїми ідеями, сміливим трактуванням тем і своєю барвистою бачванською мовою в підписах („Слунко на хмарох", „Человек народзени у знаку риби", „Дзивка - птица" й ін.). Сильне враження залишає кераміка Слави Ґеруляк і праці талановитого, прибулого з Польщі Юрія Гури („Собор", „Пава"). Горобця „з даху модернізму" збила скульпторка, графічка й малярка Ака Перейма — її металева конструкція, закінчена звичайними господарськими ґральми була для відвідувачів справжньою загадкою. Твори О. Канюки напоєні патріотичним патосом і в пам'яті залишають символічні: „Суд над Шварцбартом" і „Україна в неволі".

Ніна Мудрик лишається вірна своїй надхненній, материнським теплом — дитячій тематиці.

Рівновага духа й погідний настрій, після переживань з модерністами, вертаються при мальованих на шовку образах О. Писалевської і народно - побутових картинах місцевої малярки — Емілії Завільської. Її сільська хатина" була б розкуплена, мабуть, і в двадцяти копіях. Велике зацікавлення покупців баталістичними образами Надії Сомко розбилося на високих (як на час господарської рецесії) ціни.

Душею виставки були Мирослава Крив'як, та її мати — згадана малярка Е. Завільська. Вірно дижурував увесь час імпрези директор Архіву, проф. Леонід Бачинський.

Виставку оглянуло до 300 осіб, багато молоді, серед неї юні адепти мистецтва, які чимало скористали з баченого в їхній майбутній праці над собою.

О. Га.

Лист до редакції

„ЧОРТИКИ" НЕ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ

У щоденнику „Свобода" ч. 28, з дня 11 лютого 1971 р. у дописі з Філядельфії під наголовком „ОДУМ, ПЛАСТ і СУМ на роковинах 22 січня" зайшли деякі помилки, які спростовуємо:

„Святочну доповідь виголосив д-р Михайло Кушнір, а не проф. Іван Вовчук, як подано в дописі.

Проклямацію губернатора Пенсильвенії п р о ч и тав — студент Лев Іваськів, а не як подано в дописі Л. Івасівський.

Проклямацію посадни к а міста відчитав студент Володимир Білоус, що в дописі було пропущено".

За Управу Відділу УККА:
Д-р Іван Скальчук,
голова
мґр Евген Бачинський,
секретар

Філядельфія.

УВУ оголошує вписи на літні семестри та на високошкільний курс українознавства

Як і минулими роками Український Вільний Університет підготовляє в 1971 р.:

а. Літні семестри на обох факультетах — в часі від 1 липня до 27 серпня та

б. Високошкільні Літні Курси Українознавства (ВЛКУ) в часі від 15 липня до 5 серпня 1971 р.

В дні 6 серпня передбачене святочне закриття ВЛКУ з одночасним відкриттям Студійного тижня ЦЕСУС-у з нагоди 50-ліття нашої студентської централі.

**

Згідно з постановою Баварського Державного Міністерства Освіти й Віровизнань з 16 вересня 1950 р., ч. XI 60710, УВУ має право надавати академічні ступені магістра та доктора — після вислухання відповідних викладів та складення відповідних іспитів.

Новий семестр — це з черги 95-й викладовий семестр, і лекції будуть читані на обох факультетах: філософічному і правничо-економічному. Дипломи можна отримувати із україністики, славістики, історії України й Східньої Европи, а також із Східньо-европейського права та економіки.

Здобуття магістеріяту є передбачене в засаді тільки для кандидатів, які вже студіювали в УВУ чи іншій рівнорядній Високій Школі 4-6 семестрів. Відповідно до зарахування студій, мають вони вислухати 2 (найменше) - 4 семестри, скласти відповідні колоквіюми, написати під час студій під наглядом професора магістерську працю та скласти приписані іспити.

Магістри, які бажають добути диплом доктора, мусять записати й вислухати найменше два семестри, при чому до зарахування семестру є потрібне складання відповідних колоквіюмів. В часі першого семестру кандидати мають із професором узгіднити тему докторської праці й постаратися про затвердження теми в Деканаті. Праця може бути писана в часі між першим та другим записаним семестром. Ступень доктора отримується після зарахування двох семестрів, оборони докторської дисертації та складення докторських іспитів — „ригорозів" „великого" з предмету праці та „малого" із філософічних наук). Згідно з обов'язуючими загально приписами, ніяких звільнень від семестрів, чи від іспитів нема. Також ригорози складені на іншім університеті до докторського диплому не можуть бути зараховані.

Зголошення до студій просимо надсилати до 31 березня 1971 р., і просимо притримуватися термінів, щоб можна було вчасно полагодити всі необхідні формальності, тим більше, що при магістеріятах здебільша треба ще зарахування попередніх студій, а при докторатах іноді треба вступних іспитів чи отримання інструкцій щодо праці. З другого боку, вчасні зголошення є потрібні, щоб канцелярія УВУ змогла заздалегідь зарезервувати для студіюючих приміщення та забезпечити кандидатів можливістю харчуватися по знижених цінах.

До заяв про прийняття треба долучити:

а. Свідоцтво зрілости

б. Власноручно написаний життєпис із накресленням перебігу дотеперішніх студій

в. Засвідчення про студії в інших університетах, із зазначенням складених іспитів, написаних семінарійних праць, добутих оцінок (кредитів) та всіх даних, які можуть мати значення для зарахування семестрів.

г. Три підписані світлини (6,5 X 4,5 см).

**

Високошкільні Літні Курси Українознавства передбачені для студентів, які студіюють в чужих університетах, але не мали змоги досі вивчити українознавчих предметів, чи для тих студентів, які бажали б підвищити своє знання з ділянки українознавства, щоб могти згодом студіювати в УВУ.

В Курсах можуть брати участь також ученики вищих гімназійних кляс, що бажали б поширити свої українознавчі знання. Закінчення Курсів Українознавства є передумовою отримання стипендії від КоДУСу. Студенти, які не покінчили українських гімназій, не зможуть бути прийняті до УВУ без закінчення Курсів Українознавства.

Учасники Курсів Українознавства користуються тими самими полегшами, що й студенти семінарів, тобто можуть рефлектувати на приміщення по знижених цінах та користуватися при харчуванні тими побутовими полегшами, якими користуються інші студенти в Німеччині, але тому мусить канцелярія УВУ мати своєчасно інформації, скільки є кандидатів, щоб зарезервувати місця в гуртожитках та ресторанах. Тому на курси треба зголошуватися до дня 31-го березня 1971 р.

Зголошення на семестри та Високошкільні Літні Курси Українознавства, як теж всяке листування в справі студій (для отримання додаткових інформацій) просимо спрямовувати на адресу:

UKRAINISCHE FREIE UNIVERSITAT 24, Laplacestrasse, (8) Munchen 80 Bundesrepublik Deutschland, (West Germany)

Український Вільний Університет сам не має фондів на уділювання стипендій. Єдиною компетентною установою для уділювання стипендій є Комісія Допомоги Українському Студентству (КоДУС), і в справі всіх інформацій щодо можливости отримування допомоги просимо спрямовувати на адресу:

KODUS, 29, rue des Bauves (F-95) Sarcelles, France

Так як у минулих роках, передбачається, що в часі семестрів та курсів буде приділена увага також для культурної розваги: прогулянок в підальпійські та альпійські околиці, відвідування бібліотек та музеїв, звиджування Мюнхену та околиць. Зокрема добру славу здобули собі в минулих роках розвагові товариські вечорі, чи самодіяльні мистецькі вечірки учасників курсів. Заплянувано також продовження дискусійного семінаря, присвяченого сучасній духовій ситуації у світі.

В зв'язку із тим, що ЦЕСУС заплянував відбути частину своїх ювілейних святкувань у Мюнхені, є виправдана надія, що в біжучому році стануть курси та семестри УВУ центром зустрічі нашої молодої духової еліти, а тому побажано заздалегідь подбати, щоб мати запевнене приміщення.

Ректорат та Деканат Українського Вільного Університету

Шотляндець став священиком УКЦеркви в Англії

Единбурґ, Шотляндія. Отець Роберт Джон МекҐреґор, уродженець Шотляндії, з 1938 року — священик римо-католицького обряду, знавець кількох европейських мов, у тому й української мови, з 1970 року за згодою Апостольської Екзархії в Лондоні прийшов на службу до Української Католицької Церкви в Англії. Відбувши в Единбурґу, в українському католицькому храмі св. Андрія, разом із о. М. Матичаком, релігійні практики, отець Р. Д. МекҐреґор дістав прізвище Григоровича, і в неділю 22 листопада 1970 р. в Свят-Андріївській церкві відправив свою першу Святу Літургію, спільно з о. парохом М. Матичаком, та виголосив свою першу проповідь українською мовою, яку закінчив закликом до українців: „Моліться до Господа, будьте сильні, відважні й витривалі, любіть один другого та майте довір'я, що український народ, піддержаний своєю вірою і своїми провідниками, не лише не вмре, але й тріюмфуватиме!" Товариський, доброї вдачі, знавець кількох мов, любитель мистецтва і старовини, 57-річний о. Григорович втішається любов'ю і пошаною серед вірних українців у Шотляндії.

БАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

З ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЕБЮТАНТОК ПІД ЧАС БАЛЮ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ У ФЕЛЯДЕЛЬФІЦ, 13-ГО ЛЮТОГО 1971 Р.

Стоять в першому ряді зліва: дебютантка Марта Ортинська і ескорт Юрій Пазуняк, Роксоляна Новосад і Джан Мирфі, Марта Куземська і Орест Кулиняк, голова філядельфійського Відділу ТУІА інж. Борис Захарчук з дружиною п-ею Звениславою, тостмайстер інж. Лев Яцкевич, п-і Наталка Даниленко, провідниця презентацією дебютанток, аранжер балю інж. Роман Андрейчик з дружиною п-ею Вірою, Маруся Княгиницька і Анатоль Вольгастий, Діяна Шульц і Роман Ґентиш, Анна Денкович і Микола Поліщук. В другому ряді зліва: дебютантка Христина Марчак-Баранська і ескорт Ігор Сидоряк, Тетяна Зазуля і Андрій Стефанівський, Христина Дмитренко і Роман Стельмах, Галина Мазурок і Юрій Шевчук, Марія Борисюк і Степан Фартушок, Тереня Бойко і Орест Борис, Рая Щербенко і Олексій Мердушин, Дарія Прохурська і Анатоль Гичко, Олександра Кушнір і Ігор Раковський, Юліяна Осінчук і Роман Процик.

(Фото: МЕВА, Філяд.)

Мета цієї статті не роблення реклями філядельфейському Відділові Товариства Українських Інженерів Америки, ні балям, що вони їх улаштовують, вони бо мають вже свою славу. Учасники цих балів рекрутуються в більшості з середовища української студентської молоді та молодих українських професіоналістів, що своєю духовістю та темпераментом створюють ту особливу товариську атмосферу, що стала впродовж десятка літ магнітною силою і таємницею успіхів тих балів.

Якщо можна на відстані 20-ти років говорити про традицію, то філядельфійський Баль Інженерів таку традицію створив. Є нею незмінна організація програми балю, що складається з спільного бенкету, короткої розвагової програми, презентації дебютанток, старокрайового буфету та танців при супроводі оркестри „Амор" з Ню Йорку.

Останній баль, що відбувся в суботу 13-го лютого ц. р. в готелі Шератон різнився від попередніх лише молодим віком Балевого Комітету, очолюваного діючим головою місцевого Відділу Т-ва Інженерів Борисом Захарчуком. Презентацію дебютанток переводила, як звичайно, складно Наталя Даниленко при співучасті Романа Андрейчика та Бориса і Дзвінки Захарчуків. Обов'язки тостмайстра виконував Лев Яцкевич, а обов'язки аранжера балю Роман Андрейчик. В розваговій частині виступав хор ревелерсів „Каравана" в складі: Роман Яськів, Іриней та Анета Ковалі, Роман Канюка, Богдан Кряк та мистецький керівник хору Богдан Бемко, що відспівали з мистецьким відчуттям шість пісень: „Мої ясені", „Бабине літо", „Карузеля", „Спогад", „Жарті влива полька і коломийка". В перерві між виступами хору Л. Яцкевич прочитав свою дотепну сатиру на тему англо-українського мовного посвоячення.

Є різні думки та погляди про потребу та доцільність українських балів, а балю Українських Інженерів зокрема. Опоненти балів вважають, що не слід витрачати грошей на дорогі строї, музику та готелеві оплати, коли стільки голодних людей на світі та важливих українських потреб, не говорячи про наших земляків, що досі караються на засланні. Прихильники балів вважають, що, згідно з народною пословицею „живий живе, гадає", важко нам всім посипати голову попелом та жити самими панахидами та академіями. Щоб дати відсіч критикам чи опонентам балів слід застановитися над тим, що ми собою являємо? Ми всі є українські імігранти, що їх 20 років тому перевезло ІРО до Америки вантажними кораблями. І ми почали тут наше нове життя, як то кажуть, з „самої долини"! Сьогодні наше еміграційне плесо вже усталилося та перефільтрувалося. Ми вросли корінням в наше нове середовище та наше нове довкілля, але наші душі є частинно заякорені в чорноземі нашої Батьківщини, якій ми хотіли б допомогти. Проте виявляється, що найкращою допомогою для неї є вирощення на еміграції, національно - свідомого та освіченого, молодого українського покоління. Щоб виростити те нове покоління та оформити його після нашої вподоби, ми мусимо створити для нього товариське середовище, що не викликувало б в ньому почуття меншовартости. Те середовище мусить стати відповідником американського середовища, себто воно мусить бути суспільством в суспільстві. Таким середовищем є до певної міри балі Українських Інженерів у Філядельфії.

Глянувши з балькону на останньому балі, можна було з приємністю ствердити чисельну участь української студентської молоді, молодих лікарів, інженерів, професорів, високих банкових урядовців, молодих дебютанток та їх родичів. Ще вчора більшість з них були студентами високих шкіл та приходили на ті балі із студентськими квитками. Сьогодні представниками нового українського громадянства, що сидять при столах побіч своїх молодих дружин, яких вони ще кілька років тому супроваджали на тих балях, як дебютанток. Ті молоді люди — це майбутня провідна верства української еміґрації; нам вдалося заховати їх при українстві. Хочеться вірити, що частинною заслугою в тому є балі Українських Інженерів, Лікарів, Червоної Калини, Української Преси та інших, і ця культурна атмосфера, яку їхні організатори зуміли створити на тих балях, включно з останнім балем Товариства Інженерів у Філядельфії.

Л. Я.

З хроніки „Віденської України"

10 - го січня 1971 р. відбулася традиційна різдвяна „Просфора" української кат. парохії у Відні, в залі оо. Єзуїтів в центрі міста. Треба передусім відмітити чисельну участь молоді. Парох о. д-р Дзерович привітав всіх присутніх та поблагословив страви. Проф. Андрій Гнатишин дав короткий виклад про українські різдвяні звичаї. Вірші української різдвяної поезії деклямували відомий декляматор, Генрих Штайнгаґен та талановита учениця другого курсу віденської Рідної Школи, Ірина Мудрецька. Співом українських коляд та народних пісень закінчився цей вечір у товариській атмосфері.

З нагоди тижня єдности Церков відбулися дві Служби Божі в українсько - кат. обряді в латинських церквах. Перша, в церкві св. Капістрана в 20 - ій окрузі Відня 23-го січня, а друга, в парохіяльній церкві міста Швехату біля Відня 24-го січня 1971 р. Обидві літургії відправив віденський парох о. д-р Дзерович з хором церкви Св. ВМ. Варвари, у Відні під управою проф. А. Гнатишина із солістами: Сильвія Отмар - Штайн (сопран), Люба Гнатишин (альт), Ігор Гнатишин (тенор) та Борис Ямінський (бас-баритон). Велике число австрійських вірних з подивом та зацікавленням слухали нашу літургію.

Б. Я.

В АРҐЕНТИНСЬКОМУ МІСТІ КОРДОБІ ЗАСТРАЙКУВАЛИ тисячі робітників, які домагаються вищої платні. Робітники, підбурювані терористами, спалили багато крамниць, перевертали й підпалювали авта тощо. В сутичках із поліцією одного було вбито, багатьох поранено. Тим часом провідники усіх родів військ Арґентинської Республіки зібралися в Буенос Айресі на надзвичайну нараду, очевидно для того, щоб протидіяти терористам і бунтівникам.

О. ТЕОДОР ВАРЕХА

(Посмертна згадка)

3-го лтюого 1971 р. на 81-році життя упокоївся в Бозі, в Йонкерсі, Н. Й. бл. п. Теодор Вареха, парох Волі Миговой й Вороблевич в Зах. Україні і священик Флінту і Йонкерс в ЗСА.

Отець Теодор Вареха походив з селянської родини, повіту Ярослав в Зах. Україні. Середню освіту скінчив в польській гімназії в Ярославі, а теологічні студії в Перемишлі й Львові. Коли 21-го листопада 1918 р. під проводом о. Пантелеймона Шпильки, пароха Вислока делеґати Сяніччини створили „Сяніцький Комісаріят Західньо - Української Республіки" з осідком у Команчі, так звану „Команецьку Республіку", то між членами Комісаріяту був також о. Теодор Вареха.

О. Вареху автор цього спогаду пізнав в 1929 році у Волі Миговій, будучи там на праці управителя місцевої споживчої Кооперативи, якої душею був саме о. Теодор Вареха. Тому, що протягом мого трирічного перебування в Волі Миговій, я мешкав і харчувався на приходстві, то з того приводу була добра нагода передискутувати з Покійним на різні теми. Одного разу він мені признався, що польська гімназія зробила його українським патріотом. „Бо справді, в той час на наших, західніх окраїнних землях Ярослава, національна свідомість наших селян була дуже незначна. Але шовінізм і шикани поляків відносно нечисленних наших учнів гімназії в Ярославі розбудили в мені почуття української, національної гідности. З того часу я вибрав сан священика, щоби віддати себе для праці народові, з якого я вийшов." Це, своє приречення він сповнив віддано й чесно.

Воля Мигова, село невелике, около 900 душ населення. Положене на шляху Тісна - Лупків, через яке переходила вузькоторова залізниця. Колись у Волі Миговій, відбувалися торги й тому з тих часів, залишились ще кілька жидівських крамниць. В селі був Комісаріят Пограничної Сторожі, залізнича стація, постерунок поліції, школа й тартак. Тому Воля Мигова була важним осередком для дооколичних сіл. Щоби вирвати бідних селян із залежности жидівських лихварів, о. Вереха оснував споживчу Кооперативу, яка в короткому часі розрослася до сильної економічної одиниці на цілий район. Однак так, як в той час по всіх наших, гірських поселеннях не було читалень Просвіти, а подекуди навіть і шкіл, то національна свідомість в них була приспана й її треба було розбудити. Це й стало причиною, що я дістав працю в Волі Миговій. Пізнавши інтенцію о. Варехи, я побіч основної праці в кооперативі, віддався всеціло організаційно - освітній. Протягом трьох років в селі основано мішаний і чоловічий хори, аматорський гурток; курс для неграмотніх. А завершенням цих досягнень була побудова Народного Дому з великою театральною залею. Мішаний хор співав постійно в церкві й академіях і робив екскурсії до сусідніх сіл. Аматорський гурток своєю мистецько грою навіть у складних штуках взбуджував подив не лише у своїх, але й в чужих. Гомоніли тоді гори про Волю Мигову й її доброго Отця, радів і Отець з тих досягнень. Під національним оглядом о. Теодор був неустрашимим борцем. Метрикальні викази до Староства виготовляв завжди тільки в українській мові, а на упімнення старости, що їх належить виготовляти в урядовій мові польській, відсилав їх з поворотом з заміткою, що він не є їхнім урядовцем. За це платив кару, але не вгнувся. В часі виборів о. Вареха з титулу свого становища був членом виборчої комісії, однак місцева поліція, яка хотіла вибори виграти шахрайством, зробила донос на о. Вареху за протидержавну, виборчу аґітацію в церкві, через те його арештовано. Але в сам день виборів його звільнено, пляновані махінації польонії не вдалися і таким чином вибори у 100 відсотків вийшли у нашу користь.

Покійний о. Теодор був лагідної й спокійної вдачі, дуже вражливий на нестатки своїх парафіян, тому часто спішив до них з матеріяльною поміччю. За вінчання, похорони чи якісь інші чинності не ставив висоти й не вимагав заплати, з подякою приймав те, хто що дав. В обороні своїх парохіян перед урядовими чинниками робив відклики, а в одному випадку їздив навіть до Варшави. Зате парохіяни любили його й шанували, як свого батька.

При кінці 1932 - го р. я виїхав з Волі Мигової до Бучача, а згодом і о. Вареха з огляду на доростаючі діти перенісся ближче повітового центру, на парохію до Вороблевич, і з того часу ми вже більше не зустрічалися. Доперва на еміґрації, а головно тут в Америці ми мали частіші зустрічі.

На наших зустрічах ми порушували різні теми, але покійний о. Теодор завжди вертався своїми споминами до чарівної Лемківщини, до Волі Миговой, де його пережиті роки вважав за найкращі в житті.

Останні свої роки прожив Покійний о. Вареха у доньки Оксани, заміжної Чавс.

Покійний осиротив свою дружину Стефанію, дочку Оксану з чоловіком інж. Романом Чавсом і дітьми, дочку Ліду з чоловіком д-ром Мирославом Грецишином і дітьми.

О. Теодор Вареха був членом УНСоюзу, 25 - го Відділу.

Володимир Кольцьо

Ставлять оперу „Золотий обруч" після 40 рр. замовчування

Київ. — „Майже 40 років опера Бориса Лятошинського „Золотий обруч" не бачила світла рампи", стверджує „Культура і Життя" з 28-го лютого 1971 р. в інформації „Народна героїка на сцені львів'ян". В повідомленні визнано, що „героїко-романтична музична драма Б. Лятошинського, написана за лібреттом Я. Мамонтова за відомою повістю І. Франка „Захар Беркут" — найвизначніший твір української оперної музики кінця 1920-х — початку 30-х років". Стверджується теж, що це „талановита опера, в якій гармонійно поєднані своєрідно переомислені клясичні традиції із сміливим новаторством, а щедра народна пісенність із сучасною оркестровою мовою й оригінальними симфонічними барвами". Оперу у Львові поставив Д. Смолич, диригував Ю. Луців, художник Є. Лисик. „У постановці Д. Смолича вірність національним сценічним традиціям і сміливе новаторство виступають у глибокій органічній єдності". Головну партію Захара Беркута виконує „досвідчений співак В. Луб'яний". В опері „Золотий обруч" йдеться про оборону аж до загину Тухольської громади в Карпатах перед напасниками, яким оборонці не скорились.

ОРДЕНОНОСНИЙ ЛЬВІВ...

За постановою відповідних московських органів, місто Львів одержало „орден Леніна", що й був причеплений на червоному прапорі міста. З тієї нагоди львов'ян вигнали на „масовий мітинг". Скільки їм коштував „орден Леніна?" Коштував щонайменше 275 мільйонів рублів, бо ту відзнаку дала Москва за „перевиконання до строку пляну на 275 мільйонів рублів продукції".

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 10

Ім'я, місто	Сума
С. Павлишин, Клівленд	$ 12.00
Н. Баран, Торонто	7.00
В. Варецький, Філядельфія	7.00
Р. Волчук, Джерзі Ситі	7.00
П. М. Гарнік, Ганаган	7.00
М. Гера, Вудлин	7.00
Д-р Н. Й. Лепкалюк, Сісеро	7.00
П. Машталяр, Варвік	7.00
І. Настюк, Юніон	7.00
Д-р П. Попадюк, Міннеаполіс	7.00
І. Бойко, Калвер	5.00
М. Гумин, Джерзі Ситі	5.00
Д-р В. О. Семків, Тіллс	5.00
П. Карпів, Маспет	4.00
М. Колодій, Рочестер	4.00
І. Нагорняк, Дітройт	4.00
Н. Варій, Стретфорд	3.00
Г. Вроблевський, Фріленд	3.00
І. Дерик, Лівінґстон Мейнор	3.00
І. Доцяк, Філядельфія	3.00
Д-р Д. Капітан, Рочестер	3.00
М. Колій, Рочестер	3.00
І. Маріяш, Сомервілл	3.00
Д-р Я. Михайлович, Мішиґін Ситі	3.00
Д-р Л. Мостович, Лексінґтон	3.00
М. Перейма, ЛяСаль	3.00
І. Саламаха, Вабилон	3.00
Р. Тенетило, Колдейл	3.00
Д-р М. Хиляк, Джерзі Ситі	3.00
С. Антонук, Акрон	2.00
В. Білий, Массапіква	2.00
Г. Білобран, Дітройт	2.00
Я. Бойдуник, Тінек	2.00
В. Войчук, Елизабет	2.00
Й. Боресюк, Інтерн. Фоллс	2.00
А. Бровчук, Тандер Бей	2.00
Б. Будний, Оттава	2.00
П. Бульба, Боффало	2.00
Т. Волчанський, Бруклин	2.00
В. Гамкало, Віндсор	2.00
В. Ганицький, Боффало	2.00
В. Гачкевич, Ню Гейвен	2.00
Н. Гнатик, Кенмор	2.00
П. Головатий, Чикаґо	2.00
С. Голод, Аллентавн	2.00
І. Городиський, Бронкс	2.00
С. Ґерловський, Філядельфія	2.00
Д. Геряк, Ансонія	2.00
М. Гудзоватий, Йонкерс	2.00
Михайло Данило, Боффало	2.00
О. Демченко, Вайон	2.00
С. Джон, Бала Синвид	2.00
А. Дорошенко, Томс Рівер	2.00
С. Загрибельний, Бруклин	2.00
Климко Памас, Гері	2.00
М. Коваль, Гемтремк	2.00
Л. Колтунюк, Денвер	2.00
А. Коновал, Арлінґтон Гайтс	2.00
Ю. Кононів, Ірвінґтон	2.00
Е. Конопка, Кемден	2.00
В. Крохмалюк, Рочестер	2.00
С. Кулик, Бронкс	2.00
Н. Кущак, Рочестер	2.00
М. Д. Лесків, Вайтстовн	2.00
К. Липка, Вунсакет	2.00
А. Ліхацький, Рочестер	2.00
С. Мартиняк, Фенікс	2.00
П. Маряк, Гадсон	2.00
Е. Мацелінський, Дітройт	2.00
М. Мельник, Амстердам	2.00
М. Мельникович, Тускон	2.00
І. Несторович, Джамайка	2.00
П. Німировський, Ню Йорк	2.00
М. Олійник, Голліс	2.00
В. Пасічник, Дітройт	2.00
С. Патронік, Алтуна	2.00
А. Петрик, Смокі Лейк	2.00
В. Пилишенко, Бракпорт	2.00
І. Піх, Торонто	2.00
В. Прокопів, Відспорт	2.00
В. Репета, Юніон	2.00
І. Рипянський, Бронкс	2.00
А. Риснік, Вормінстер	2.00
Я. Рубльовський, Бруклин	2.00
А. Сайдак, Ню Йорк	2.00
В. Сушко, Трой	2.00
М. Тарановський, Сан Ситі	2.00
М. Тимців, Делмар	2.00
В. Труфин, Амстердам	2.00
І. Труш, В. Істон	2.00
М. Хитра, Елизабет	2.00
М. Яцула, Рочестер	2.00
Н. Данко, Гері	1.00
С. Журавський, Бруклин	1.00
І. Коваль, Бріджтон	1.00
Й. Крутиголова, Клівленд	1.00
М. Слабий, Гемпстед	1.00
О. Торищак, Судбури	1.00
А. Феник, Вотерліт	1.00
Т. Цар, Ірвінґтон	1.00

ЛИСТА, Ч. 11

Ім'я, місто	Сума
К. Звіринський, Боффало	$ 17.00
Р. Колодій, Трой	12.00
І. Ванцовят Джерзі Ситі	7.00
Г. Зарицький, Плейнвю	7.00
М. Коблянський, Рузвелт	7.00
Т. Петрусь, Ст. Пол	7.00
П. Попадюк, Міннеаполіс	7.00
С. Лорх, Бруклин	5.00
П. Самотіс, Монтреаль	5.00
Б. Стрик, Йонкерс	5.00
Г. Турчак, Феніксвілл	5.00
Г. Баран, Торонто	4.00
Р. Глух, Лонґ Айленд Ситі	4.00
Е. Вербицький, Вуд Дейл	3.00
Е. Державко, Аддісон	3.00
С. Долошицький, Геммонд	3.00
М. Дорожинська, Савт Голланд	3.00
П. Лобур, Ірвінґтон	3.00
А. Маркович, Пассайк	3.00
Б. Оленчак, Реджіна	3.00
М. Романович, Голмдел	3.00
М. Дзядів, Джерзі Ситі	2.55
О. Сокіл, Гартфорд	2.35
М. Бадран, Вассар	2.00
О. Білецька, Індіянаполіс	2.00
В. Божик, Вирсбенк	2.00
В. Вербянський, Елкгарт	2.00
Д. Візниця, Ню Бронсвік	2.00
І. Волошин, Гадсон	2.00
П. Гарайда, Ню Йорк	2.00
А. Гивель, Бруклин	2.00
С. Л. Гнатковський, Амстердам	2.00
Н. Гомзяк, Парма	2.00
Ю. Гошовський, Ню Йорк	2.00
І. Гуменний, Воллес	2.00
С. Глют, Кліфтон	2.00
О. Ґонтарський, Ст. Кетринс	2.00
М. Дзядик, Вірджінія Біч	2.00
Ю. Драґан, Ню Йорк	2.00
М. Дрозд, Піттсбурґ	2.00
П. Дуда, Віндсор	2.00
Д-р А. Жуковський, Стілл	2.00
О. Зданкевіч, Дітройт	2.00
А. Каніщак, Піксділл	2.00
Р. Кекіш, Мт. Вернон	2.00
Н. Кізюк, Честер	2.00
Я. Клунь, Гемилтон	2.00
М. Ковбаснюк, Сиракюз	2.00
М. Колодій, Монтреаль	2.00
В. Корда, Зейнесвілл	2.00
Д-р О. Коропей, Повтакет	2.00
К. Косановський, Глен Спей	2.00
М. Косцюк, Рочестер	2.00
С. Косцьов, Дітройт	2.00
І. Лівчанин, Ню Йорк	2.00
К. Ліщинський, Ню Йорк	2.00
Л. Ломиш, Данкірк	2.00
Е. Людкевич, Монровія	2.00
Д. Мозіль, Клівленд	2.00
Я. Музичка, Кентон	2.00
П. Нестеренко, Лорейн	2.00
Г. Нога, Брентфорд	2.00
А. Петришин, Бруклин	2.00
О. Полатайко, Піттсбурґ	2.00
Ю. Приймак, Дітройт	2.00
К. Реннісон, Стетен Айленд	2.00
С. Рубаш, Валлінґфорд	2.00
А. Рутецький, Пенсовкен	2.00
Д-р В. Сайкевич, Меттесон	2.00
П. Семанків, Гартфорд	2.00
Л. Сисин, Гарфілд	2.00
Е. Ступарек, Лорейн	2.00
І. Худий, Асторія	2.00
В. Черевко, Кротон он Гадсон	2.00
К. Шевчук, Бруклин,	2.00
К. Шевчук, Рочестер	2.00
М. Шнурівський, Ля Саль	2.00
К. Шпікула, Філядельфія	2.00
О. Юр, Філядельфія	2.00
В. Янів, Чикаґо	2.00
П. Ярема, Ню Кестл	2.00
Ю. Головінський, Бруклин	1.00
Б. Данковський, Філядельфія	1.00
П. Джинджиристий, Трой	1.00
І. Дзундза, Філядельфія	1.00
М. Децик, Піттсбурґ	1.00
Г. Добровольський, Омага	1.00
Й. Іванчук, Віндгем	1.00
Я. Квасюк, Лос Анджелес	1.00
А. Костреш, Сіеттл	1.00
С. А. Кука, Бруклин	1.00
О. М. Масюкевич, Ню Йорк	1.00
М. Міц, Стов	1.00
Н. Прегар, Міннеаполіс	1.00
Д. Присяжнюк, Річмонд	1.00
В. Табачук, Вейн	1.00
О. Федорович, Сиракюз	1.00
А. Федорук, Ленкестер	1.00
К. Филипович, Філядельфія	1.00
В. Фіцик, Вілбрагам	1.00

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

красу пісні, і цю красу показав світові в часі концертів Української Капелі знаменитий диригент, „український Тосканіні", Олександер Кошиць.

Крім праці над збиранням та опрацьовуванням народних пісень, яким Леонтович присвятив усе своє недовге життя, створив він і власні, оригінальні пісні як „Льодолом" до слів Гр. Чупринки (текст цієї пісні в совєтському виданні „виправлений" В. Сосюрою), „Літні тони", „Леґенда" (М. Вороного), „Моя пісня" (К. Біликовського) та деякі інші твори.

Останні роки свого життя присвятив Микола Леонтович праці над оперою „На русалчин Великдень", з якої залишилися тільки уривки, бо куля вбивці перервала працю.

Мистецтво М. Леонтовича — це мистецтво великої правди, в якому відбивалося прагнення народу - творця піднести повсякденне явище до рівня поетичного узагальнення, як висловився автор статті про Леонтовича в „Історії української дожовтневої музики" (Київ, 1969). Але лиха доля не дала Леонтовичеві можливости продовжувати творчу працю та збагачувати українську музичну культуру.

Відбувся Пленум ТУСМ-Схід

13-го лютого 1971 р. в Домі Організацій Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку відбулася друга частина Пленарних Нарад Крайової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського в ЗСА для Осередків Діяльности на Сході ЗСА.

Пленум відкрив о год. 1-ій по полудні голова Крайової Управи ТУСМ Богдан С. Футала, привітавши присутніх на залі голову Світової Управи ТУСМ-у інж. Богдана Кульчицького, ідеологічного референта Світової Управи мґра Романа Сеньковського, представника від Орг. Укр. Виз Фронту в ЗСА професора Івана Вовчука, присутніх членів Крайової Управи ЗСА та представників з Осередків Діяльности в Ню Йорку, Нюарку, Рочестеру, Філядельфії, Боффало і Гартфорду.

Присутніх учасників було понад 40 осіб.

В першій частині пленуму вислухано звіти представників Осередків Діяльности ТУСМ'у, після яких відбулася дискусія над діяльністю в поодиноких місцевостях, як теж одні другох інформували про методи, яких вживається у своїй місцевості, а які також можна примінити в іншій місцевості.

Цікавою була інформація друга Олеся Череня про розвиток та діяльність Осередків Діяльности в Західніх Стейтах ЗСА, а зокрема в Міннеаполіс, Чикаґо та Дітройті.

Після обідньої перерви мґр Роман Сеньків — ідеологічний референт Світової Управи ТУСМ'у, виголосив доповідь на тему: „Українське Революційне Студентство". Доповідь була добре приготована й цікава.

Доповідач вказав на комунізм, як головного нашого ворога, та на активність нашого студентства в поборюванні його. На актуальність доповіді вказувала пожвавлена дискусія, яка тривала досить довго.

Мґр Петро Дяченко — віце - президент СУСТА виступив із словом про важливість активного зорганізованого українського студентського руху.

Цікавою точкою нарад був панель на тему „Завдання ТУСМ'у", в якому брали участь: Ірина Твардовська, Роман Богданович та Олесь Черень, а модератором був перший заст. голови Крайової Управи ТУСМ в ЗСА д. Аскольд Лозинський.

Підсумки Пленуму зробив Богдан Футала, та відспіванням „Не пора..." закінчено цілоденні наради.

Крайова Управа ТУСМ в ЗСА

Марію Душник обрано до екзекутивного Комітету Нюйоркського Братського Конґресу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

про їх братську й допомогову працю й про правні вимоги існування братських установ. Представник адміністрації Соціяльного Забезпечення інформував про нові досягнення соціяльного забезпечення в ЗСА, включно до 10% відвишки пенсій, які саме схвалено з обов'язуючою силою від 1 січня ц.р., а президент Крайового Братського Конґресу Р. Брасн накреслив програму праці Конґресу та його річної конвенції, яка відбудеться при кінці вересня у Денвері, Колорадо. Особливу увагу звернено на загрозу втрати цінного привілею братських забезпеченевих установ, а саме звільнення від прибуткових податків, з уваги на намагання різних стейтів скасувати цей довголітній привілей, що саме перед декількома днями схвалила першою леґіслятура стейту Айдаго. В конвенції взяли участь делеґати 59 братських союзів, які діють в нюйоркському стейті та численні гості. Після схвалення звідомлень з праці та звітів різних комісій Конґресу, на внесення Номінаційної комісії, яку очолював минулорічний президент Конґресу, головний секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох, вибрано новий провід Конґресу з Джеймсом Е. Фолі, репрезентантом Лицарів Колюмба, на чолі. Цього року до екзекутиви Конґресу ввійшло значне число представників слов'янських братських установ, які і в стейтових конґресах і в Крайовому Конґресі є заступлені недостатньо, порівнюючи до числа їх установ та їх членства. Крім згаданої представниці УНСоюзу пані Марії Душник, до екзекутиви Конґресу обрано Леопольда Маліновського, представника Польського Національного Аліянсу з Бруклина, адвоката Данила Кия, представника Польської Унії Америки з Боффало, та Рудольфа Песека, делеґата Чехо-словацького Союзу Америки з осідком в Сісеро, Ілл., тобто рівно половину членів екзекутиви.

ЄГИПЕТ І СССР ПІДПИСАЛИ нову умову про економічну допомогу Москви Єгиптові. Москва зобов'язалася дати Єгиптові нову позику на 400 мільйонів дол., зворотних впродовж 12-ох років на 2 і 1/2 відс., на електрифікацію краю, наводнення кусня єгипетської пустелі та побудову нової фабрики цементу.

В ЯПОНІЇ ВИЙШОВ скандал з виявленням зорганізованого злочинного гурту, що викрадав іспитові формулярі й бляикети та фальшував університетські дипломи. Йшлося про медичні школи, до яких трудно в Японії дістатися.

Стетен Айленд, Н. Й.
105-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
— влаштовує —
СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ
в неділю, 28-го березня 1971 року
о год. 2:30 по пол.
в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ СВ. ТРОЙЦІ
Української Католицької Церкви, 288 Vanderbilt Ave.

ПРОГРАМА:
Відкриття — голова Відділу 105 **ЛЕСЯ ПЕЧКО**;
Святочне слово — **ОЛЕНА ЗВИЧАЙНА**;
Дальшу програму виконають діти місцевої Школи Українознавства під проводом **ВАРВАРИ ЛІВІНСЬКОЇ** — імпрезової референтки.

ЗАПРОШУЄМО ГРОМАДЯНСТВО ДО УЧАСТИ.

ВІДДІЛ ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
дня 27 березня 1971 р. (субота)
в залі Літературно-Мистецького Клюбу
(Ню Йорк, Друга Евеню)
ПАНЕЛЬ
на тему:
„Який шлях до визволення — революція, еволюція чи громадський спротив!"

Учасники Панелю: **Марта Скорупська, Роман Борковський, Роман Купчинський.**
Модератор: **Роман Ільницький.**
Панель буде базуватися на книжці **Анатоля Камінського — „За сучасну концепцію української революції".** Автор буде присутній на Панелю і виголосить кінцеве слово.

Початок о год. 7-ій вечора
На Панель запрошуємо загал Громадянства.

5-ий ВІДДІЛ ООЧСУ в ГАРТФОРДІ, Конн.
запрошує Громадянство та Молодь міста і околиці на
ДОПОВІДЬ
проф. Івана Вовчука
в неділю, 28-го березня 1971 року
о год. 3-ій по пол.
в УНДомі при 961 Ветерсфілд Авеню
ТЕМА:
„Куди несе імперію СССР"

НЮАРК, Н. Дж. і ОКОЛИЦЯ!
Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку і околиці
— скликає —
на суботу, 3-го квітня 1971 року
о год. 7-ій веч.
в залі Українського Народного Дому
при 140 Проспект Аве. в Ірвінґтоні, Н. Дж.
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і конвенційні делеґати наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звідомлення з діяльности і дискусія;
2. Доповідь **головного предсідника И. ЛИСОГОРА;**
3. Доповідь **гол. радного і обл. організатора С. ГАВРИША;**
4. Обговорення пляну дальшої праці;
5. Вручення **п. Анні Гнатюк** почесної плякети за організаційні заслуги в 1970 р. — **п. МАРІЯ ДУШНИК**, заступниця гол. предсідника

В ЗБОРАХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:
ЙОСИП ЛИСОГІР, головний предсідник УНС;
МАРІЯ ДУШНИК, заступниця гол. предсідника;
СТЕПАН ГАВРИШ, головний радний і обласний організатор.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Ю. БАРАНЮК — В. САЛАБУН — В. РОГОВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„Самопоміч" у Філядельфії
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— вібудуться —
дня 28-го березня 1971 р.
у залі ТОВАРИСТВА „ТРИЗУБ"
при 4932 Н. Брод вул. — о год. 3-ій по пол.
Реєстрація о год. 2-ій по пол.
ДИРЕКЦІЯ

Міжокружна Конференція МОЛОДЕЧИХ ВІДДІЛІВ Союзу Українок Америки
— відбудеться —
в неділю, 28-го березня 1971 року
в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
2 Е. 79-та вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
З НАСТУПНОЮ ПРОГРАМОЮ:
11-та год. ранку:
„Нам треба гори зрушити з місця" — проф. **МАРТА ТРОФИМЕНКО**
„СУА і молоде членство" — Голова СУА п-ні **СТЕФАНІЯ ПУШКАР**
2:30 по пол.:
„Гормадська зрілість" — д-р **БОГДАН ЦИМБАЛІСТИЙ**
ВСІХ СОЮЗЯНОК та ГОСТЕЙ — ЗАПРОШУЄ
РЕФЕРЕНТУРА МОЛОДЕЧИХ ВІДДІЛІВ СУА

Ділимося сумною вісткою, що по тяжкій недузі в суботу, 21-го березня 1971 р. о год. 5:45 по полудні відійшла у Вічність на 57-му році життя

бл. п.
НАДІЯ КУДРИК з дому БОДНАР

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 23-го березня 1971 р. з церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й.

Тяжким горем прибиті:
ОСИП — чоловік і
ОЛЕСЬ — син

Замість квітів, проситься складати пожертви на національні цілі.

У глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство, що в неділю, 14-го лютого 1971 Року Божого, у місті Брюссель, Бельгія, відійшов у Вічність

бл. п.
Д-р СТЕПАН БОЖИК

Народжений: 11-го червня 1898 року в с. Гребенне, пов. Рава Руська, Україна.
Помер: 14-го лютого 1971 року в Брюссель, Бельгія.
Похоронений: 17-го лютого 1971 року, там же.

ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ ПОКІЙНОГО: Матурант Української Академічної Гімназії у Львові, Абсольвент Державного й Українського Тайного Університетів у Львові, Абсольвент Торговельної Академії у Львові, Докторант Ягайлонського Університету в Кракові, Старшина Австрійської та Дієвої Армії УНР і УГА, Адвокат, публіцист та організатор українського громадського, церковного, культурно-освітнього й економічного життя на Белзщині-Равщині, в Україні. Організатор та прикладний громадський робітник багатьох українських установ на еміґрації, а зокрема: Основник і довголітній голова Кредитової Кооперативи „Дніпро" в Брюссель, Співосновник та довголітній редактор „Вістей" і „Голосу Христа — Чоловіколюбця" в Брюссель, Голова ГРУБОБ і голова Товариського Суду УДК в Бельгії, Голова КОДУС та Представник ЗУАДК у Бельгії, Член Головної Ради Українського Християнського Руху, Член Української Католицької Асоціяції Преси, Науковий Співробітник НТШ — Е.У, Член Ділового Комітету та зв'язковий на Бельгію для Відзначення Сторіччя Української Академічної Гімназії, Член Редакційної Колеґії Ювілейного Збірника присвяченого УАГ, Ветеран Українських Армій, ГРОМАДЯНИН-ПАТРІОТ і ВІРНИЙ СИН УКРАЇНИ.

Опечаленій смутком Родині Покійного, висловлюємо цією дорогою, наші щиродружні співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу, проситься складати пожертви на „Фундацію ім. Д-ра Степана Божика", основаної для збереження бібліотечного фонду та публіцистично-наукової діяльности Покійного.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ та РЕДАКЦІЙНА КОЛЕҐІЯ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ СТОРІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ у ЛЬВОВІ

Адреса Родини:
305 Diestsestraat, B 3000 — LEUVEN/BELGIUM

Ділимося з усією Пластовою Братією болючою вісткою, що в дні 16-го березня 1971 року з Волі Божої відійшов на Вічну Ватру на 70-му році життя, наш Незабутній Друг, член-основник нашого Куреня

пл. сен.
ВОЛОДИМИР КОМІСАР

ПОХОРОНИ відбулися в суботу, дня 20-го березня 1971 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Николая в Торонто, Онтаріо, Канада.

У глибокому смутку
СЬОМИЙ КУРІНЬ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТОВОГО СЕНЬЙОРАТУ ім. АНДРІЯ ВОЙНАРОВСЬКОГО

Замість квітів, просимо складати пожертви на „Церкву в Потребі".

В глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство, що дня 2-го березня 1971 р. помер, після довгої недуги на 74-му році життя

Д-р ГІЛЯРІЙ ЛЕВ ХАРАК

адвокат і референт Палати Праці у Відні, старшина, учасник Визвольних Змагань, кол. голова Об'єднання Українців в Австрії, член Української Соціялістичної Партії і Української Національної Ради.

ПОХОРОН відбувся 11-го березня 1971 р. у Відні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУСІ і СЕСТРИ

сл. п.
МАРІЇ ДРОГОМИРЕЦЬКОЇ

будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

27-го БЕРЕЗНЯ 1971 р. в церкві СВ. МИКОЛАЯ в ПАССЕЙКУ, Н. Дж., о год. 8-ій ранку;
3-го КВІТНЯ 1971 р., в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., о год. 8-ій ранку.

Просимо Родину і Знайомих про молитви за душу Покійної.

Горем прибиті:
РОМАН — муж
ЯРОСЛАВ з дружиною **ВІРОЮ** — син
АДРІЯНКА — внучка
ЮЛІЯ КОСТИШИН з мужем **ПЕТРОМ** і синами — сестра
ІВАН РУДКА з дружиною **АНЕЛЕЮ** і сином — брат

У ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої Дружини

св. пам.
МАРІЇ ВАЛІЙСЬКОЇ

будуть відслужені
ПАНАХИДИ
ЗА ВІЧНИЙ СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ:

1. у **ЧЕТВЕР**, 25-го **БЕРЕЗНЯ** 1971 року в год. 12-ій дня.
   на **МІСЦІ ЇЇ ВІЧНОГО СПОЧИНКУ** на Українському Православному Цвинтарі в С. БАВНД БРУКУ, Н.Дж.
2. у **НЕДІЛЮ**, 28-го **БЕРЕЗНЯ** 1971 року після Служби Божої
   в Катедральному ХРАМІ СВ. ВОЛОДИМИРА, 160 Захід 82-га вул. у НЮ ЙОРКУ.

Прошу Друзів Покійної в ці дні спільно зі мною вшанувати Її світлу Пам'ять.

АРКАДІЙ ВАЛІЙСЬКИЙ

ПОДЯКА

З Божої Волі покинули нас назавжди наші Найдорожчі
БАБУНЯ і ДІДУСЬ

бл. п.
ОЛЬГА і СТАНИСЛАВ РУБЧАКИ

в днях 11 і 14 листопада 1970 року, а зараз за Ними — наш Незабутній
МУЖ і БАТЬКО

бл. п.
ЗЕНОН РУБЧАК

в дні 9 лютого 1971 року.

Усім — Дорогій Родині, Приятелям, Знайомим, Представникам Організацій і Товариств, Шкільним Товаришам і Побратимам Зброї нашого Дорогого Покійника Зенона, Його Начальникам і Співробітникам, а також і Незнайомим Людям християнської любови, що у ці скорбні і болючі для нас дні — спішили із виявами співчуття та з усякою допомогою, в тому і матеріяльною, облегшуючи наше горе, — наша безмежна вдячність і щира подяка.

Зокрема ми дякуємо також дуже сердечно:

Всечеснішому о. пароохові д-рові М. Гринчишинові і всім Отцям Церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., за похоронні відправи та слова потіхи;

Преподобним Сестрам-Учителькам, світським Паням Учителькам і Учням парохіяльної школи, за участь у Панахидах і Службах Божих;

Членам Хору Церкви св. Івана Хрестителя і Хору „Думка" в Ню Йорку та їх диригентам п. М. Добошеві і мец. Л. Крушельницькому — за звеличання Панахид прегарним співом;

Членам Братства I Української Дивізії УНА за несення домовини бл. п. Зенона;

Вельмишановним Промовцям за теплі промови-прощання наших Покійних, а також за посмертну згадку про нашу Бабуню Ольгу в часописі „Свобода";

Усім, що зблизька і здалека прибули віддати останню прислугу нашим Дорогим Покійним, прощали Їх квітами, замовили Служби Божі та зложили щедрі датки на добродійні цілі, так українські, як і загально-американські;

Усім, що співчували нам в листах і іншими засобами комунікації;

Щире Спасибіг Дорогим Паням і Панам, що із власного приготовили і гостили нас та Учасників похоронів на Поминках.

Нехай Всемогучий Господь нагородить Вас Усіх за Ваші добрі серця і шляхетні вчинки.

ЛІДІЯ РУБЧАК із ЮРЧИКОМ

Слава Стецько на Загальних Зборах ОЖ ОЧСУ

21-го лютого 1971 року о 5-тій год. по полудні, в домівці СУМА у Гартфорді відбулися 5-ті Річні Загальні Збори Відділу ОЖ ОЧСУ.

Збори відкрила голова Відділу Марія Несторук, вітаючи дорогу гостю з Европи — відому політичну діячку, гол. редактора „АБН — Кореспонденс" і члена ЦК АБН — пані Славу Стецько, голів організацій Визвольного Фронту, представників місцевого Відділу Українського Нар. Помочі і Українського Нар. Союзу, та всіх членів Відділу ОЖ ОЧСУ. Як Почесного Члена до Президії Зборів попрошено мгр Славу Стецько, а опісля і голів організацій Визв. Фронту, та голова 277-го Відділу Українського Нар. Союзу В. Василенка й голового рідного місц. Відділу Української Нар. Помочі Г. Панахида. Зборами проводила О. Купман в асисті заступника Лесі Рудзінської. Секретарювала Дарія Бистрицик.

По відчитанні протоколу із попередніх Річних Загальних Зборів покликана до звітів Управа Відділу ОЖ ОЧСУ виказала великий вклад праці в 1970 р. щоб нести правду в широкі кола вільного західнього світу про теперішній стан в Україні й тяжку долю наших братів і сестер. Відділ зібрав масу підписів в справі звільнення із тюрми політв'язнів Зарицької, Г. Дидик і О. Гусак переславши їх до Головної Упр. ОЖ ОЧСУ, яка їх відповідно використала, та поробила всі заходи із компетентними до того чинниками. Дальше слідувала акція в справі оборони людських прав в Україні, чого вислідом були три „Гавс Конкурент Резолюції", що їх схвалили від нашого стейту Коннектикат конгресмен Вайкер, Mескіл і Даддеріо. Вулс влаштовано чотири імпрези, а саме: „Чайний Вечір присвячений Українській Жінці Героїні", Осінний Баль ОЖ ОЧСУ", „Мистецький Ярмарок" та „Традиційний Андріївський Вечір" і пікнік. Всі імпрези мали гарний моральний і матеріяльний успіх. В імпрезах до мистецької частини Відділ запрошував сумівську молодь і подруг ОЖ ОЧСУ. Дуже дорогоцінним набутком в пройшлій каденції Управи були дві молоді подруги: Надя Кравець голова місцевого Відділу ТУСМА і Надя Василенко-Смит.

Перед Великодніми Святами делегація Відділу ОЖ ОЧСУ зложила сенаторові Т. Даддові бажання і обдарила його нашими українськими писанками, та запросила його на „Чайний Вечір", на котрий сенатор Дадд прийшов та обіцяв, що завжди буде заступатися за інтереси поневоленої України. Крім того Відділ ОЖ ОЧСУ вів сталу кореспонденцію з конгресменом Вайкером, в котрій старався познайомлювати конгресмена Вайкера із теперішним станом на Україні. Голова суспільної опіки Ева Заставська зібрала 1,290.00 дол. на допомогу потерпілим братам нашим в Югославії, та багато одягу, який віддано до місцевого Відділу УККА, а опісля переслано до ЗУДАКу. Крім цього вона повела збірку і на фонд політв'язнів в УССР котра принесла 168.00 дол які було переслано до Гол Управи ОЖ ОЧСУ. Відділ також почав збірку на фонд „Церква в потребі", зібравши около 100 дол., однак не мав часу збірки закінчити тому постановлено повести акцію в 1971 р.

На внесок голови контрольної Комісії Марії Дудки уділено абсолютори уступаючій Управі, яку зараз же таки вибрано у тому самому складі з малими змінами.

З черги забрала слово дорога гостя мгр Слава Стецько, котра із задоволенням признала Управі її корисну працю і заохотила подругу до створення молодечого Відділу ОЖ ОЧСУ при місцевому Відділі ОЖ ОЧСУ, щоб мати готові молоді кадри жіноцтва до дальшої праці, та щоб вони могли при нас збільшити своє знання та орієнтацію в політичних справах і знати в майбутньому, як використовувати кожну нагоду для поширювання правди про Україну. Вона коротенько познайомила присутніх про свою працю, котру вона разом із п. Ярославом Стецьком веде на міжнародному форумі — для поневоленої Батьківщини.

Дальше слідували привіти від голів організацій Визв. Фронту, голів Відділу Української Народної Помочі і Українського Нар. Союзу. Навіть голова місцевого Відділу УККА прийшов спеціяльно, щоб привітати дорогу гостю мгр Славу Стецько. Новообрана голова Відділу ОЖ ОЧСУ Марія Нестерук щиро подякувала за довір'я, складаючи, при тому подяку дорогій гості за її участь у Річних Загальних Зборах Відділу ОЖ ОЧСУ, та щирі слова й напрямні, запевняючи, що Управа доложить усіх зусиль, щоб і на дальше вести корисну працю для України й вручила мгр Славі Стецько скромний дар від 5-тих Річних Загальних Зборів ОЖ ОЧСУ в Гартфорді в сумі 105.00 дол. на корисну працю АБНу.

Відспіванням „Не пора, не пора" Річ. Загальні Збори Відділу ОЖ ОЧСУ, закінчено.

М. Н.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. Д-р О. Т., Гартфорд. Оцим спростовуємо: Допис із святочної академії 22-го січня в Гартфорді, надрукований в „Свободі" з 17-го лютого, написав д-р О. Т., а не І. Т., як це підписано в „Свободі".

ВШ. Я. К., Філядельфія: Дякуємо за „Невже ж дисонанс?" На жаль, „Свобода" постійно перевантажена залеглими матеріялами і ми не вспіли використати.

ВШ. М. І., Бруклин: Дякуємо за солідний „Европейський ринок і Україна". Доповідь — стаття довша і не легко її використати в газеті з дуже обмеженим місцем. Можливо, що ще трапиться нагода.

ВШ. Оксана Л-П., Кюка Парк: Дякуємо за знаменитий репортаж „Маґре б Аль Акса" та фотознимку. За Вашою згодою використаємо його в календарі на 1972-ий рік, який вже приготовляється. Там він матиме тривкішу вартість.

ВШ. І. Б., Дітройт: Вістки про появу нових книжок та евентуальні рецензії на них друкуємо тільки тоді, як до редакції надіслано рецензійний примірник. Книжки „Жінка і держава" досі не одержано.

ВШ. П. К., Огайо: На цьому місці ми вже інформували, що „Свобода" не друкує матримоніяльних оголошень, бо такі газетні оголошення могли б бути причиною всяких нещасть. Жалуємо, але „Свобода" Вам у цьому не може допомогти, отже шукайте собі своєї „долі" самі.

Д-р Богдан Футей обраний на голову...

(Закінчення з 1-ої стор.)

дан Футей і привітав учасників Зборів, зокрема заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана та головного рядного і обласного організатора Євгена Репету. Він теж зарядив однохвилинну мовчанку для вшанування пам'яти померлих членів Округи та перевів вибір президії Зборів, до якої ввійшли Ярослав Криштальович, як предсідник, і Ярослав Кравчук, як секретар. Поруч членів президії зайняли місця за президіяльним столом згадані гості з централі та головні радні проф. Тарас Шмагала і д-р Богдан Футей.

Згідно з прийнятим порядком нарад, Ярослав Кравчук відчитав протокол з попередніх Загальних Зборів, а потім члени Окружної Управи склали звіти з діяльности Округи в минулому році. Ярослав Кравчук, секретар Окружної Управи, звітував про постанову опери „Анна Ярославна", підготовку та переведення конвенції у Клівленді, при чому висловив подяку хорові „Дніпро" та його диригентові Садовському за влаштування передконвенційного доброрідного концерту, і про членську кампанію. Геновефа Жеребняк, заступниця голови, звітувала про праці Конвенційного Комітету та про допомогу Окружній Управі в її праці, коли така поміч була потрібна. Марія Федак, касир, здала звіт з приходів і розходів каси Окружного Комітету, та фінансовий розрахунок з постанови опери „Анна Ярославна", яка дала Окрузі в кінцевому висліді чистий прибуток $ 719.-55. Проф. Роман Чучкевич, організаційний референт, подав короткий звіт з організаційної праці Округи та його власної праці в цій ділянці. Василь Камінський, голова Контрольної Комісії, здав звіт з перевірки діловодства Окружної Управи та запропонував уділити Управі абсолюторію, що й схвалено одноголосно.

Володимир Сохан у своїй доповіді подав цифрові дані про стан майна і членства УНСоюзу на кінець 1970 року, а потім звернув увагу на дві головні передумови дальшого росту УНСоюзу: здобуття довір'я серед українського громадянства до УНСоюзу, як фахової і професійно веденої забезпеченевої установи, та інформування цього ж громадянства про широку діяльність УНСоюзу для членства, наших громад і нашого народу. Євген Репета подав у своїй доповіді підсумки членської кампанії Округи, підкреслюючи досягнення в кампанії наступних Відділів: 240 (секретар М. Кігічак) — 64 члени, 346 (секр. проф. Р. Чучкевич) — 59, 335 (секр. Г. Кісіль) — 25, 233 (секр. Люба Сілецька) — 23, 295 (секр. С. Мотрович) — 17, 102 (секр. М. Бобечко) — 15, 364 (секр. В. Владика) — 14, 180 (секр. Геновефа Жеребняк) — 11, 251 (секр. Т. Шмагала), — 11, 112 (секр. Марія Капраль) — 10. Закликаючи продавати забезпечення, а не лише членство, Євген Репета висловив віру в те, що Округа здобуде в 1971 році 300 нових членів, а вкінці подав приклад з життя, коли б в ньому не було життьового забезпечення, чим підкреслив вагу такого забезпечення.

Після проведеного вибору нової Окружної Управи новообраний голова д-р Б. Футей склав подяку за вибір і закликав представників Відділів збільшити їхню активність в громадському житті, бо це доведе до збільшення членства УНСоюзу. Він теж підкреслив, що головною ціллю членської кампанії є організування молоді та притягання її до праці в Управах Відділів, бо молодь одинока може бути запорукою дальшого існування і росту УНСоюзу в майбутньому. Він теж закликав союзовців та Окружну Управу включитися в акцію побудови Українського Культурного Центру в Клівленді.

Після виборів і доповідей відбулася дискусія, в якій взяли участь: Ярослав Кравчук, проф. Роман Чучкевич, Микола Задойний, Богдан Ковч, інж. Іван Фур, Франко Сілецький, Григорій Кісіль, Стефанія Бохонок, проф. Яків Кльований, Василь Камінський, Яків Рудяк та Зиновій Квіт. На порушені теми допомоги ОПЛДМ членської кампанії і допомоги імігрїцій з Бразилії, дивіденди для власників виплачених грамот, конвенційних коштів, дому старців, протоколу конвенції та її резолюцій і рекомендацій, та піддержки на сторінках „Свободи" справи Патріярхату УКЦ подав вичерпні відповіді та виясненя заступник гол. предсідника Володимир Сохан.

При кінці Зборів відбулася церемонія вручення плякети новому членові Клюбу Заслужених Союзовців Михайлові Кігічакові, який приєднав у 1970 році 47 нових членів.

Опера „Катерина" М. Аркаса - Т. Шевченка

(Закінчення з 1-ої стор.)

О. Гендза. По закінченні вистави глядачі щиро оплескували виконавців, було внесено великий кошик живих квітів з написом „У 10-річчя праці Українського Оперного Ансамблю". Ред. Л. Полтава коротко подякував всьому складові Українського Оперового Ансамблю в Ню Йорку за десятилітню працю в нелегких обставинах і за виставу опери „Катерина" та передав щиру подяку від сина автора опери „Катерина" — д-ра Миколи М. Аркаса, запрошеного на цю виставу опери його батька: д-р М.М. Аркас із родиною не зміг прибути з Лонг Айленду через стан здоров'я. В кінці вся заля, підтримана Камерною Оркестрою, відспівала, стоячи, „Многая Літа" на знак вдячности Українському Оперовому Ансамблеві за виставу „Катерини" і за 10-річну службу українській Мельпомені.

Багато глядачів повезли з собою на згадку програми з вистави опери „Катерина", в якій, крім виконавців, побачили також чимало українських фірм, товариств і організацій, що підтримують діяльність Українського Оперового Ансамблю в Ню Йорку. В програмках повідомлено, що опера „Катерина" буде ще раз показана 4-го квітня, в шкільній залі церкви св. Духа, при 5-ій вулиці на Бруклині.

Дві тисячі осіб оглядали „Квіт Папороті"

(Закінчення з 1-ої стор.)

зичним оформленням та фортепіяновим супроводом займався Олег Левицький. Декорації і проєкт костюмів — Володимира Бачинського, реквізити — Оленки Богачевської. Костюми фінансували і виправували батьки молодих артистів.

На цей виставі виступила понад сотня молодих артистів. Головні ролі виконали: Ізя Павлюк — Квіт Папороті, Таня Зазуля — дівчина Оксана і трьох танцюристів — Роман Строцький, Славко Білий і Левко Строцький в ролях Степана, Миколи та Івана.

Балет „Квіт Папороті" побудований на прадавній українській народній легенді — пошукування квіту щастя — розподілюється на два акти: 1-ий — „Левада під Ніч Купала" і на 2-ий — „Королівство зачарованого лісу", що й включає Епілог.

На залі був приявний заступник посадника міста Ньюарку Джозеф Фазіо, священики різних віросповідань і багато визначних гостей з українського та американського світу, не тільки з Ньюарку, але й із доокружних та дальших міст, хоча б Аллентавну, Па., Ню Гейвен, Конн. та інших. Від Комітету, який займався постановою балету на чолі із д-ром С. Ворохом, балерині Ромі Приймі піднесено китицю квітів. Також прибуток з цієї імпрези призначений на добродійні цілі.

КОРИСНЕ З ПРИЄМНИМ

Стоять зліва: Ірина Слободинська і Борис Шарван, Зірка Морозевич і Ярко Ставничий, Оксана Печончик і Роман Наум, Зірка Чмола і Андрій Врублівський та Ліза Шрамель і Богдан Чмола.

Від декількох років Допомогова Секція при Відділі УККА в Боффало влаштовує щорічно вечерниці-забаву, в якій вперше беруть участь молоді панночки — дебютантки з їхніми ровесниками — партнерами. Число зголошених чи охочих увійти в товариське життя громади — різне. Цього року було їх п'ять: Зірка Морозевич і Ярко Ставничий (з Вашингтону), Оксана Печончик і Роман Наум (з Ню Йорку), Ірина Слободинська і Борис Шарван, Ліза Шрамель і Богдан Чмола та Зірка Чмола і Андрій Врублівський (Чикаго). Панночок, які входили на залю під звуки музики, представляла, як і в попередніх роках, пані Ірина Лаврівська, вітаючи їх при цьому в імені української громади та бажаючи їм багато щастя й вдоволення у дальший життьовий мандрівці, в якій повинні вони виявити себе повноправними громадянами нашої спільноти. Одночасно представляла також товариша забави кожної панночки.

Забава відбулася 6-го лютого ц.р. в залі української православної парафії при звуках танкової оркестри п. Телюка та запрошеного з Торонто співака п. А. Дербіша.

Кожна забава Допомогової Секції має ще й другу ціль: придбати фонди для продовжування допомогової акції нашим залишенцям в Европі, а саме дітям незаможних батьків, що вчаться в школах українознавства в Німеччині, хорим і немічним в приютах і домах для старших віком в Німеччині, Австрії і Бельгії, науковцям НТШ в Сарселі (Франція), а також деяким сиротам у Польщі та Південній Америці. Цю акцію провадить Допомогова Секція вже двадцятий рік, а винагородою за її працю є сотні листів-подяк від наших земляків, яким вона допомогла.

О. Залеський

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

ЯВИЩА ЕМБОЛІЗМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Звичайно, успіх таких операцій був би неможливим без численних ліків, а між ними таких, як антикоагулянти, антибіотики тощо. Майже як правило у таких випадках працюють не лише хірурги судин, але також фахівці внутрішніх недуг, іноді фахівці серця, бо ідеться не лише про видалення згустка, а також про забезпечення праці врятованої артерії. Часто можна встановити причину емболізму, себто знайти місце і причину створення згустка крови, і тоді лікування такої причини необхідне, щоб забезпечити людину від дальших випадків емболізму. Сюди передусім належить привернення нормальної праці та нормальної ритміки серця.

Приклад емболізму вказує ще раз на факт, що ігнорація всяких розладів серця — справа дуже небезпечна. Навіть тоді, коли серце ніби задовільно виконує свою працю, розлад ритміки або інші ненормальності в його праці можуть бути причиною важких ускладнень, а в тому поважних явищ емболізму.

ТАРЗАН, Ч. 6529. Ніхто не має довір'я до батузів

З безпечного місця в гелікоптері вождь бонгів Вамбі приглядається сердитим списоносцям батузам, коли Тарзан користується гучномовцем з повітря на землю, щоб стягнути на себе увагу батузів Вави.

Чи це ти, великий вожде Ваво, що киваєш до мене... з свого крісла? Я, Тарзан, твій приятель, прибуваю через небо для важливої гутірки з тобою!

Коли цей кістяк у кріслі є вождем Вавою, то наша подорож, Тарзане, мабуть, не принесе хісна! Тільки жінки біля нього! Списоносці батузи згуртовані біля його сина Мамба!

Далебі, Тарзане! Ми радше вертаймося назад до країни бонгів! Мій колишній приятель Вава — це нещасні самі тільки кості!

Але подивись, достойний батьку, як ми цивілізовані бонги могли б скинути наші гра-нати на недотепних списоносців батузів — і збити їх!